

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ:

ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΑΧΑΪΑΣ, ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ
ΤΟΥΣ ΚΑΙ Η ΤΥΧΗ ΤΟΥΣ ΜΕΤΑ ΤΟ ΝΟΜΟ
Ι. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ:
ΑΛΚΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ-ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΕΣ:

ΣΙΔΕΡΑ ΑΝΝΑ

ΠΑΠΠΑ ΑΓΓΕΛΙΚΗ

ΑΡΙΘΜΟΣ
ΕΙΣΑΓΟΓΗΣ

2884

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.

ΕΞΕΛΙΞΗ ΔΗΜΟΥ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ	1
ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ	2

ΜΕΡΟΣ Α

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	5
ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ-ΝΟΜΟΣ Ι.ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ ¹¹	6
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ	7

ΜΕΡΟΣ Β

ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ Δ.Σ.	12
ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (ΣΥΣΤΑΣΗ – ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ – ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ – ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΕΙΣ – ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ – ΔΙΟΙΚΗΣΗ –ΤΑΜΕΙΑΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ – ΕΠΙΟΠΤΕΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ – ΔΙΑΛΥΣΗ)	14
ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΩΝ Ο.Τ.Α. ΣΕ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΚΑΙ ΚΛΑΔΟΥΣ	19
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	25

ΜΕΡΟΣ Γ

ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΑΧΑΪΑΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ (Α.Δ.Ε.Π.)	27
ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ-ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΡΟΙ-ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ Α.Δ.Ε.Π.	27
ΕΡΓΟ ΤΗΣ Α.Δ.Ε.Π. –ΤΟΜΕΙΣ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	30
ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ Α.Δ.Ε.Π. ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	34
ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΗΣ Α.Δ.Ε.Π.	35
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	35

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ	37
----------------------	----

ΚΕΝΤΡΟ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΧΑΙΑΣ (Κ.Τ.Α.Δ.Α.)

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ	40
ΣΚΟΠΟΙ – ΔΙΟΙΚΗΣΗ Κ.Τ.Α.Δ.Α.	41
ΕΡΓΟ Κ.Τ.Α.Δ.Α. – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	43
ΑΛΛΑ ΕΥΡΩΠΑΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	48
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ	51

ΑΧΑΙΑ Α.Ε.	54
ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ «ΑΧΑΙΑ Α.Ε.» – ΔΙΟΙΚΗΣΗ	55
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	56
ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΑΧΑΙΑ Α.Ε ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ – ΕΡΓΟ ΤΗΣ ΑΧΑΙΑ Α.Ε.	56
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	59

ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ	61
ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ	62
ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ – ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ	63
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	64
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ	66

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	69
--------------------------------	----

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	74
--------------------	----

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

1. Οικονομοτεχνική Μελέτη
2. Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου
3. Πράξη του Περιφερειακού Διευθυντή
4. Δημοσίευση σε ΦΕΚ

Περιεχόμενο Οικονομοτεχνικής Μελέτης

1. Σκοπιμότητα – Λειτουργίες – οφέλη από επένδυση
2. Στοιχεία περιβάλλοντος επιχείρησης
3. Λειτουργίες – έργο της επιχείρησης
4. Εσωτερική οργάνωση της Επιχείρησης
5. Οικονομικά στοιχεία (Κόστος επένδυσης – προβλεπόμενα έσοδα – έξοδα, Ταμειακό Πρόγραμμα – Κεφάλαιο κίνησης)

ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου

(άρθρα 277-292 του ΔΚΚ – Πδ 410/95)

ΜΟΡΦΕΣ – ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ

Αμιγείς δημοτικές (με τη συμμετοχή ενός Δήμου)

Αμιγείς διαδημοτικές (με τη συμμετοχή δύο ή περισσότερων Δήμων)

Συνεταιριστικές (με τη συμμετοχή Δήμου και φυσικών προσώπων)

Ανώνυμες Εταιρίες

ΔΕΥΑ

Εταιρίες Λαϊκής Βάσης (με τη συμμετοχή φορέων ΟΤΑ και νομικών ή φυσικών προσώπων)

Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου

(Λαμβάνεται με απόλυτη πλειψηφία)

Αναφέρονται υποχρεωτικά τα εξής στοιχεία για την
επιχείρηση:

Επωνυμία

Σκοπός

Διάρκεια

Έδρα

Διοίκηση

Κεφάλαιο

Πόροι

Διάλυση – εκκαθάριση

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΕΞΕΛΙΞΗ ΔΗΜΟΥ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Η πορεία του Δήμου και της κοινότητας έχει παρουσιάσει από την αρχαιότητα έως και σήμερα μια σημαντική εξέλιξη και πιστεύουμε πως είναι εύλογο να αναφερθούμε σε κάποιες σημαντικές περιόδους.

Δήμος κατά την αρχαία σημασία είναι μια ομάδα ανθρώπων και οικογενειών στενά συνδεδεμένων για την επιδίωξη κοινών συμφερόντων και κοινών σκοπών.

Στην Αρχαία Ελλάδα και ιδίως στην Αττική οι δήμοι έγιναν αυτοτελείς διοικητικές οργανώσεις από τον Κλεισθένη το 509 π.χ. Οι πολίτες κάθε δήμου αποτελούνταν από τους δημότες και τους ετεροδημότες όπου οι δεύτεροι δεν ήταν γραμμένοι στο ληξιαρχικό γραμματείο και για αυτό ήταν υποχρεωμένοι να πληρώνουν ένα τέλος σαν υποχρέωση για τα δικαιώματα διαμονής τους σε κάποιο ξένο δήμο.

Ο Δήμος αντλούσε από τους πολίτες κάποια χρήματα από διάφορους φόρους, την μίσθωση δημοτικών κτημάτων και ιδιαίτερα αγρών, από τόκους δανείων που παρείχαν και από εισφορές δημοτών.

Ανώτερη εξουσία της Αρχαίας πολιτείας ήταν η 'Εκκλησία του Δήμου', εκεί γινόταν η συνέλευση και συζητούσαν κοινά προβλήματα.

Πέραν από το Δήμο της Αρχαίας Ελλάδας έχουμε και την δημιουργία κοινοτήτων.

Η πιο γνωστή στην Ελλάδα ακμάζουσα κοινότητα ήταν τα Αμπελάκια, κατά την τουρκική περίοδο. Τα Αμπελάκια είναι μια ιστορική κωμόπολη της Θεσσαλίας όπου κάτοικοι των θεσσαλικών χωριών Ραφάνης και Λικοστομίου είχαν εγκαταλείψει τα σπίτια τους εξαιτίας των τουρκικών πιέσεων και κατέφυγαν στο Κίτσαβο. Σιγά-σιγά κατέφυγαν και άλλοι κάτοικοι εκεί και άρχισε η ακμή της κοινότητας αυτής στην οποία ανήκαν και 22 άλλα χωριά.

Η ακμή αυτή οφειλόταν στο ότι εκεί υπήρχε εξαιρετικής ποιότητας βαμβάκι και η επεξεργασία αυτού δημιούργησε την ανεπτυγμένη βιοτεχνία των βαμβακερών.

Η συνεχής πορεία και εξέλιξη των Δήμων και των κοινοτήτων σύμφωνα με τις αλλαγές που έχουν υποστεί, παραμένουν και σήμερα οι βασικοί φορείς μέσα από τους οποίους επιτυγχάνεται η τοπική ανάπτυξη και η επίλυση σημαντικών τοπικών προβλημάτων.

Σήμερα ΔΗΜΟΣ είναι οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης με όργανα τον Δήμαρχο, το Δημοτικό Συμβούλιο και την Δημαρχιακή επιτροπή.

Έτσι μερικές αρμοδιότητες των Δήμων είναι:

1. Η κατασκευή, η συντήρηση και η λειτουργία συστημάτων ύδρευσης και αποχέτευσης.
2. Η κατασκευή και η συντήρηση δημοτικών ή κοινοτικών οδών, πλατειών, γεφυρών.
3. Η καθαριότητα καθώς και συλλογή και επεξεργασία απορριμμάτων.
4. Αστική συγκοινωνία.
5. Η κατασκευή οποιουδήποτε κοινοτικού ή δημοτικού κτιριακού έργου που προορίζονται για κοινωφελή σκοπό.
6. Η κατασκευή δημοτικών ή κοινοτικών αθλητικών εγκαταστάσεων, κέντρα νεότητας, παιδικών χαρών κ.α.
7. Η τοποθέτηση και η λειτουργία μετρητών.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

(Διοίκηση-αποκέντρωση- αυτοδιοίκηση)

1821-1830: Οι πρώτοι διοικητικοί σχηματισμοί που εμφανίζονται είναι τοπικές διοικήσεις όπου συγκροτούνται και οργανώνονται παράλληλα με τις πολεμικές επιχειρήσεις και επαρχίες και ονομάζονται Εφορίες ή Επαρχιακές Δημογεροντίες. Επίσης καθιερώνεται η επαρχία σαν περιφερειακή δημοτική μονάδα με επικεφαλής τον διοριζόμενο έπαρχο.

Κάθε επαρχία οριζόταν σε πόλεις και χωριά. Με το ψήφισμα της 30 Μαρτίου 1823 της Β' Εθνικής Συνέλευσης διαλύθηκαν οι Γερουσίες και καταρτίζεται το <<πολιτικό Σύνταγμα της Ελλάδος>> με το οποίο καθορίζονται οι αρμοδιότητες του κυβερνήτη και των έξι γραμματειών (υπουργείων).

Στη συνέχεια αναλαμβάνει την διακυβέρνηση ο Ι. Καποδίστριας και γίνονται σημαντικές αλλαγές.

1833-1840: Άφιξη του Όθωνα και μετά το διάταγμα της 3ης Απριλίου 1833 οργανώνεται για πρώτη φορά η Κεντρική Δημοσία Διοίκηση. Συστήνονται επτά (7) γραμματείες οι οποίες ονομάστηκαν Υπουργεία.

Επίσης καθορίζεται η εδαφική περιοχή των Νομών και Επαρχιών και αναλαμβάνουν την διοικητική διεύθυνση οι Νομαρχίες και οι Έπαρχοι. Το 1833 για πρώτη φορά εφαρμόζεται ο θεσμός της τοπικής αυτοδιοίκησης όπου οι κάτοικοι άνω των 300 ατόμων μπορούν να σχηματίσουν δήμο. Στην συνέχεια βλέπουμε πως διατηρήθηκε η διαίρεση της επικρατείας σε νομούς και επαρχίες αλλά καταργήθηκε η Νομαρχιακή διοίκηση της Επαρχίας.

1840-1846: Μειώνεται ο αριθμός των Δήμων λόγω των δυσλειτουργικών προβλημάτων που αντιμετώπιζαν οι κάτοικοι. Επανέρχεται και πάλι η Νομαρχιακή διοίκηση με Νομάρχη και Νομαρχιακά συμβούλια και εκδηλώνεται ενδιαφέρον για την εφαρμογή αποκεντρωτικού συστήματος στην κρατική διοίκηση.

1887: Το θέμα της αποκέντρωσης της δημόσιας διοίκησης έρχεται στην επιφάνεια με δυο χαρακτηριστικές τάσεις: α) Να καθιερωθούν αρκετά συλλογικά όργανα διοίκησης του νομού και β) να καταργηθεί η επαρχιακή διοίκηση. Στα νομαρχιακά συμβούλια ανατέθηκε και η εποπτεία των δήμων.

1891-1899: Επανέρχεται η επαρχιακή διοίκηση με αιτιολογία ότι είναι θεσμός περισσότερο προσαρμόσιμος στην Ελληνική πραγματικότητα. Βελτιώνεται το σύστημα για την Αυτοδιοίκηση και παραχωρούνται στα συλλογικά όργανα της διοίκησης του Νόμου, ευρύτετες και αποφασιστικές αρμοδιότητες που αφορούν δραστηριότητες στον γεωργικό και κτηνοτροφικό τομέα καθώς και στην εκπαίδευση. Υπάρχει επίσης και παροχή οικονομικών πόρων. Ρυθμίζονται θέματα εποπτείας και ελέγχου ενώ δεν έλειψαν οι συγχύσεις ως προς τις αρμοδιότητες Νομάρχη και Νομαρχιακού Συμβουλίου.

1904-1914: Η επανάσταση του 1909 βάζει στόχο την κοινωνική και πολιτική αναμόρφωση της χώρας. Το 1912 ψηφίζεται ο νόμος ΔΝΣ/1912 "περί συστάσεως δήμων και κοινοτήτων" και χαρακτηρίστηκε η χρονιά αυτή ως βασικός σταθμός για την τοπική αυτοδιοίκηση. Εγκαθιδρύθηκε επίσημα ως διοικητική περιφέρεια η κοινότητα όπου αποτελούσε στο εξής ανθύπαρξτο τοπικό όργανο που έχει δική της έκταση και περιουσία.

1927-1929: Με το σύνταγμα του 1927 έγινε υποχρεωτική η διαρρύθμιση της διοίκησης με αποκεντρωτικό σύστημα. Ενώ παράλληλα επεκτείνεται σε άλλες χώρες η αποκέντρωση.

1936-1938: Συστήνεται ένας οργανισμός με τίτλο "Διοίκησης Πρωτεύουσας" όπου έχει δικαιοδοσία στους δήμους και στις κοινότητες. Βλέπουμε όμως πως οι σκληροί αιματηροί αγώνες διατάραξαν το ρυθμό της ζωής σε όλους τους τομείς και ενώ άλλες ευρωπαϊκές χώρες επιτυγχάνουν αξιόλογη πρόοδο στην Ελλάδα τα πράγματα παραμένουν σταθερά και οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης υπάρχουν σε τυπική μορφή.

1974-1980: Ψηφίζεται το σύνταγμα του 1975 και οι διατάξεις για την διοίκησης και την τοπική αυτοδιοίκηση παρουσιάζουν κάποια πρόοδο. Καθιερώνεται η διοικητική αυτοτέλεια των Ο.Τ.Α και επιχορηγούνται από τον κρατικό προϋπολογισμό.

1981-1989: Νέοι θεσμοί επικρατούν αυτή την περίοδο για την Τοπική Αυτοδιοίκηση και για πρώτη φορά λειτουργούν συνοικιακά συμβούλια και λαϊκές συνελεύσεις. Επίσης αναπτύχθηκαν δημοτικές επιχειρήσεις και ιδρύεται η Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και αυτοδιοίκησης. Επίσης δίνονται κίνητρα για την συνένωση μικρών δήμων και κοινοτήτων. Η τοπική ανάπτυξη γίνεται αποτελεσματικότερη. Εγκωρούνται πόροι από την Κεντρική διοίκηση στους Ο.Τ.Α. σε ποσοστό φόρων και τελών υπέρ δημοσίου, αυξάνεται σημαντικά η τακτική οικονομική ενίσχυση από τον κρατικό προϋπολογισμό.

1990-1993: Ψηφίζεται ο νόμος 1878/90 για την δευτεροβάθμια αυτοδιοίκηση.

1994: Ν 2218/1994 ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ Ν 2240/1994 ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΣΗ Β ΒΑΘΜΟΥ Τ.Α.

1995: Π.Δ. 410/95 ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ (Δ.Κ.Κ.)

1996: Π.Δ. 30/96 ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

1997: Ν 2503/1997 ΔΙΟΙΚΗΣΗ & ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ
Ν 2539/1997 ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ)

ΜΕΡΟΣ Α

Α. ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Μέχρι στιγμής, έχουμε αναφέρει πως οι δήμοι και οι κοινότητες αποτελούν την πρώτη βαθμίδα της τοπικής αυτοδιοίκησης. Είναι γεγονός λοιπόν ότι η τοπική αυτοδιοίκηση έχει τη δυνατότητα να συμβάλλει αποφασιστικά στην Περιφερειακή Ανάπτυξη και στη Λαϊκή Συμμετοχή μέσα από τις λειτουργίες των οργάνων λαϊκής εκπροσώπησης και των οργάνων λαϊκής συμμετοχής. Ωστόσο οι οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης μπορεί να παρεμβαίνουν καθοριστικά στην ανάπτυξη μιας περιοχής, δημιουργώντας επιχειρήσεις που θα βοηθήσουν στο σταδιακό μετασχηματισμό των δομών της οικονομίας και των παραγωγικών σχέσεων. Επίσης οι οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης μπορούν να αξιοποιούν τους τοπικούς φυσικούς και οικονομικούς πόρους των κατοίκων με το να επιστρατεύουν όλη την ευρηματικότητα των δημοτών, έτσι ώστε να αναπτύσσονται επιχειρήσεις σε χώρους που αγνοεί η ιδιωτική πρωτοβουλία.

Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης μέσω των επιχειρήσεων που δημιουργούν, όπως έχουμε διαπιστώσει και μέσα από τις επισκέψεις μας στις επιχειρήσεις και τις ερωτήσεις μας στους υπευθύνους, μπορούν:

- Να αυξάνουν την απασχόληση του ανθρώπινου δυναμικού μιας περιοχής και να το συγκροτούν στον τόπο του.
- Να αναπτύσσουν την οικονομία τοπικής κλίμακας.
- Να δημιουργούν επιχειρήσεις εμποδίζοντας με αυτές την ανάπτυξη ολιγοπωλιακών καταστάσεων.
- Να κοινωνικοποιούν σταδιακά τα μέσα παραγωγής.
- Να προάγουν τη συνεταιριστική και αυτοδιαχειριστική αντίληψη των εργαζομένων.
- Να παρεμβαίνουν στο παραγωγικό κύκλωμα και να επιτυγχάνουν τη βελτίωση της ποιότητας και τη μείωση του κόστους των παραγόμενων προϊόντων.
- Να αξιοποιούν την ατομική πρωτοβουλία χωρίς να αφήνουν περιθώρια για εκμετάλλευση των εργαζομένων.

— Τέλος, να μετασχηματίζουν τις ανταγωνιστικές σχέσεις της οικονομίας της αγοράς σε ανταγωνιστικές σχέσεις οικονομικών μονάδων με κοινές επιδιώξεις.

Β. ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ — ΝΟΜΟΣ Ι.ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ

Οι οργανισμοί Τοπικής αυτοδιοίκησης πέρα από την μεγάλη προσφορά τους στην τοπική ανάπτυξη παρουσιάζουν και προβλήματα. Ένα από τα βασικότερα ζητήματα εκσυγχρονισμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι της συνένωσης των μικρών κοινοτήτων σε δήμους. Αυτό αποτελεί και το βασικότερο μειονέκτημα της δομής της Τ.Α., δηλαδή ο μεγάλος κατακερματισμός της και το μικρό μέγεθος των πρωτοβάθμιων φορέων της, που ακυρώνει την ανάπτυξη και λειτουργία της.

Υπάρχουν 6.000 Ο.Τ.Α., εκ των οποίων 5.650 είναι κοινότητες, στην πλειοψηφία τους μικρού πληθυσμιακού μεγέθους και γεωγραφικού χωρής ουσιαστικές αρμοδιότητες.

Το πρόβλημα αυτό τελευταία έχει προσλάβει σοβαρές διαστάσεις αφού με την είσοδο της χώρας μας στην Ε.Ε., επιβάλλεται να ολοκληρωθεί η οικονομική και διοικητική αυτοτέλεια των Ο.Τ.Α.

Η ολοκλήρωση όμως αυτή περνάει από ένα επαναστατικό εκσυγχρονισμό της δομής και λειτουργίας του Ο.Τ.Α., με την αλλαγή του συνόλου του διοικητικού και οργανωτικού τους πλαισίου.

Η πρώτη προσπάθεια για να αντιμετωπιστεί αυτό το βασικό ζήτημα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης έγινε με την εφαρμογή του προγράμματος - Νόμου «Ιωάννης Καποδίστριας».

Το πρόγραμμα - Νόμος «Ιωάννης Καποδίστριας» αποβλέπει στην συνένωση των Μικρών Δήμων και Κοινοτήτων.

Όταν λέμε συνένωση, εννοούμε τη συγχώνευση περισσότερων Δήμων και Κοινοτήτων σε ενιαίο οργανισμό, στο οποίο ανατίθεται η Διοίκηση των τοπικών υποθέσεων των καταργουμένων Δήμων ή Κοινοτήτων.

Το πρόγραμμα αυτό περιλαμβάνει διάφορα υποπρογράμματα μέσα από τα οποία θα υλοποιηθεί η συνένωση.

Τα υποπρογράμματα αυτά σε μια σύντομη αναφορά είναι τα εξής:

- Υποπρόγραμμα 1^ο: “Επεξεργασία Νομικού Πλαισίου – Νομοπαρασκευαστικό Έργο”
- Υποπρόγραμμα 2^ο: “Χωροταξικός σχεδιασμός των νέων ΟΤΑ.”
- Υποπρόγραμμα 3^ο: “Τοπικές Δημόσιες Επενδύσεις ”
- Υποπρόγραμμα 4^ο: “Στελέχωση των Νέων ΟΤΑ ”
- Υποπρόγραμμα 5^ο: “Κάλυξη Λειτουργικών Δαπανών”
- Υποπρόγραμμα 6^ο: “Οργάνωση και Εκσυγχρονισμός Υπηρεσιών – Ανάπτυξη του Ανθρώπινου Δυναμικού”
- Υποπρόγραμμα 7^ο: “Ενημέρωση – Δημοσιότητα”

Βέβαια όλα αυτά τα υποπρογράμματα αποτελούνται από διάφορα μέτρα που έχουν το ακόλουθο περιεχόμενο:

- ◆ Καταδεικνύουν τη σκοπιμότητα του προγράμματος
- ◆ Αναλύουν το περιεχόμενο του προγράμματος
- ◆ Αναδεικνύουν τον καινοτομικό τους χαρακτήρα
- ◆ Τονίζουν τα δημοκρατικά χαρακτηριστικά των επιλογών του προγράμματος
- ◆ Υπογραμμίζουν τις διαχρονικές προγραμματικές δεσμεύσεις της Πολιτείας για την υποστήριξη της εφαρμογής του νέου θεσμού

Γ. Συμπεράσματα – Γενικές Εκτιμήσεις

Η συνένωση των Ο.Τ.Α., προσλαμβάνει μια σοβαρή διάσταση που απεικονίζει την έντονη και εναγώνια προσπάθεια της πολιτείας, να επισπεύσει το θεσμό των Ο.Τ.Α., στην αναπτυξιακή διαδικασία της χώρας και τη συμμετοχή τους στην προσπάθεια της γενικότερης ανάπτυξης, που θα επέλθει με τη σύγκληση του ελληνικού θεσμικού πλαισίου και του πλαισίου δράσης των Ο.Τ.Α., προς το ισχύον πλαίσιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Όμως τα προβλήματα που εμφανίστηκαν στη διαδικασία των συνενώσεων είναι ότι ενώ στην αρχή περιλαμβάνονταν στο θεσμικό

πλαίσιο η συμμετοχή των δημοτών στη λήψη των αποφάσεων των Ο.Τ.Α. αργότερα λόγω του ότι η πρόσβαση των δημοτών δημιούργησε προβλήματα στην ταχεία και αποτελεσματικότερη οργάνωση των Ο.Τ.Α. σε νέους δήμους κατέληξε στα εξής :

Σε περιορισμό ως εξαφάνιση της συμμετοχής των πολιτών στην οργάνωση του θεσμού των γεωγραφικών ενότητων, αφού τα διατάγματα με τα οποία προσδιορίζονται οι γεωγραφικές ενότητες των Ο.Τ.Α. που είναι δυνατό να αποτελέσουν ενιαίο όργανο Τ.Α., εκδίδονται χωρίς ουσιαστική συμμετοχή των πολιτών και των εκπροσώπων τους στα δημοτικά ή κοινοτικά συμβούλια.

Η μόνη έμμεση συμμετοχή που υπάρχει είναι γνωμοδοτικού χαρακτήρα και εκφράζεται με τη γνώμη του Νομαρχιακού Συμβουλίου. Βλέπουμε, λοιπόν ότι η ουσιαστική εκτίμηση για το ποιοι Ο.Τ.Α. θα συνενωθούν, μεταφέρεται από την Αυτοδιοίκηση στην Κρατική Διοίκηση, που παρεμβαίνει καθοριστικά με τον προσδιορισμό γεωγραφικών ενότητων. Αυτές προσδιορίζονται σε κάθε νομό με βάση συγκοινωνιακές, πληθυσμιακές, γεωγραφικές, οικονομικές, κοινωνικές, πολιτιστικές και δημογραφικές συνθήκες.

Ολοκληρώνοντας την αναφορά μας στην Τοπική Αυτοδιοίκηση της Ελλάδας θα θέλαμε να επισημάνουμε το εξής: Την Τοπική Αυτοδιοίκηση αποτελούν οι δήμοι και οι κοινότητες. Πρόκειται γι αυτοτελείς οργανισμούς που λειτουργούν ανεξάρτητα ο ένας από τον άλλον, με ιδιαίτερη ο καθένας εδαφική περιφέρεια. Επομένως η αυτοδιοίκηση που λειτουργεί στην Ελλάδα είναι ενός μόνο βαθμού.

Το γεγονός όμως ότι η Τοπική αυτοδιοίκηση είναι ενός μόνο βαθμού και ότι το περιεχόμενο της είναι περιορισμένο εφόσον αναφέρεται σε τοπικές υποθέσεις και ακόμα η συμμετοχή των πολιτών στην αντιμετώπιση των προβλημάτων είναι ανεπαρκής, εμποδίζει να υποστηριχτεί ότι πράγματι μπορεί να συμβάλλει στην πολιτική διαπαιδαγώγηση των πολιτών ή να παίξει σημαντικό ρόλο στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων της σύγχρονης δημοσίας διοικήσεως προς τους πολίτες.

Πέραν όμως όλων των προβλημάτων που αντιμετωπίζει η τοπική Αυτοδιοίκηση θεωρούμε σκόπιμο να αναφέρουμε ξανά τα ενεργά ζητήματα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης μετά τη συνένωση πλην της σημαντικής της προσφοράς στην τοπική ανάπτυξη με διάφορους τρόπους.

Μέσα από συζητήσεις μας με τους φορείς των δημοτικών επιχειρήσεων του Νομού εκτιμούμε ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση μέσα από τη συνένωση δήμων και κοινοτήτων θα καταφέρει:

1. Να επιτύχει το διπλασιασμό της ετήσιας τακτικής οικονομικής ενίσχυσης.
2. Να πραγματοποιηθεί χορηγία κατά προτεραιότητα απόκων δανείων στους Ο.Τ.Α. που προκύπτουν από συνένωση και διαγραφή παλαιών οφειλών από δάνεια στις κοινότητες που ενώθηκαν.
3. Να υπάρξει δυνατότητα καταρτισμού ειδικών προγραμμάτων επιχορηγήσεων για την πληρωμή των αποδοχών του προσωπικού, του Δήμου που προκύπτει από τη συνένωση.
4. Να γίνει πρόβλεψη για μια τριετία ειδικού προγράμματος για τις αναπτυξιακές ανάγκες των Δήμων, κατά την κατάρτιση του νομαρχιακού προγράμματος δημοσίων επενδύσεων.

ΠΟΡΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΕΤΡΑ - ΕΡΓΑ / ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	ΑΡΜΟΔΙΟΣ ΦΟΡΕΑΣ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ (σε εκατ. δρχ.)				ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ
		1997	1998	1999	2000	
ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 1^ο : ΝΟΜΟΙΔΙΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΟ ΕΡΓΟ						
Μέτρο 1 : Νομοπαρασκ. Επεξεργ. Πλαίσιοι Συνενώσεων	ΥΠΕΣ.Δ.Δ. & Α.					Προϋπολ. ΥΠΕΣ.Δ.Δ. & Α.
Μέτρο 2 : Βελτίωση Δημοτικού και Κοινωνικού Κώδικα	ΥΠΕΣ.Δ.Δ. & Α.					Προϋπολ. ΥΠΕΣ.Δ.Δ. & Α.
ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2^ο : ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ Ο.Τ.Α.						
Μέτρο 1 : Προληπτική Χωροταξ. Σχεδίαση	ΥΠΕΣ.Δ.Δ. & Α. - ΥΠΕ.ΧΩ.ΔΕ.					Προϋπολ. ΥΠΕΣ.Δ.Δ. & Α. - ΥΠΕ.ΧΩ.ΔΕ.
Μέτρο 2 : Επεξεργασία στο Πεδίο Εφαρμογής	ΥΠΕΣ.Δ.Δ. & Α. - ΥΠΕ.ΧΩ.ΔΕ.					Προϋπολ. ΥΠΕΣ.Δ.Δ. & Α. - ΥΠΕ.ΧΩ.ΔΕ.
Μέτρο 3 : Τελική Επεξεργασία - Αποφάσεις	ΥΠΕΣ.Δ.Δ. & Α. - ΥΠΕ.ΧΩ.ΔΕ.					Προϋπολ. ΥΠΕΣ.Δ.Δ. & Α. - ΥΠΕ.ΧΩ.ΔΕ.
ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 3^ο : ΤΟΠΙΚΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ						
Μέτρο 1 : Διοικ. Υποδομή και Τεχν.Εξοπλισμός	ΥΠΕΣ.Δ.Δ. & Α.					Προϋπολ. & Π.Δ.Ε.ΥΠΕΣ.Δ.Δ. & Α.
Μέτρο 2 : Δίκτυον. Έργα Υποδομής & Περιβάλλοντος	ΥΠΕ.ΧΩ.ΔΕ.					Προϋπολ. & Π.Δ.Ε. ΥΠΕ.ΧΩ.ΔΕ.
Μέτρο 3 : Βελτίωση Εκπαιδευτικής Υποδομής	ΥΠ.Ε.Π.Θ.					Προϋπολ. & Π.Δ.Ε. ΥΠ.Ε.Π.Θ.
Μέτρο 4 : Κοινων. Εξοπλισμός Υπαιθρο. Σημείας	ΥΠ.ΥΓ. - ΠΡΟΝΟΙΑΣ					Προϋπολ. & Π.Δ.Ε. ΥΠ.ΥΓ. - ΠΡΟΝΟΙΑΣ
Μέτρο 5 : Πολιτιστική και Αθλητική Υποδομή	ΥΠ.ΠΟ. & Γ.Γ.Α.					Προϋπολ. & Π.Δ.Ε. ΥΠ.ΠΟ. & Γ.Γ.Α.
Μέτρο 6 : Ανάπτυξη Οικονομικής Δραστηριότητας & Ανθρώπινου Δυναμικού	ΥΠ.ΠΘ.Ο. - ΥΠ.ΝΠ. - ΥΠ.ΓΕΩΡΓ. - ΥΠ.ΕΡΓΑΣΙΑΣ					Προϋπολ. & Π.Δ.Ε. ΥΠ.ΠΘ.Ο. - ΥΠ.ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - ΥΠ.ΓΕΩΡΓΙΑΣ - ΥΠ.ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 4^ο : ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΝΕΩΝ Ο.Τ.Α.						
Μέτρο 1 : Ρυθμίσεις Υπηρετούντος Προσωπικού	ΥΠΕΣ.Δ.Δ. & Α.					Προϋπολ. ΥΠΕΣ.Δ.Δ. & Α.
Μέτρο 2 : Αποσπάσεις και Μετατάξεις Προσωπικού	ΥΠΕΣ.Δ.Δ. & Α.					Προϋπολ. ΥΠΕΣ.Δ.Δ. & Α.
Μέτρο 3 : Πρόσληψη Επιστημονικού Προσωπικού	ΥΠΕΣ.Δ.Δ. & Α.					Προϋπολ. ΥΠΕΣ.Δ.Δ. & Α.
ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 5^ο : ΚΑΛΥΨΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ						
	ΥΠΕΣ.Δ.Δ. & Α.					Προϋπολ. ΥΠΕΣ.Δ.Δ. & Α.(Κ.Α.Π)
ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 6^ο : ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ - ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ						
Μέτρο 1 : Προδιαγραφές, Πρότυπα, Μελέτες	ΥΠΕΣ.Δ.Δ. & Α.					Προϋπολ. ΥΠΕΣ.Δ.Δ. & Α.(ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ)
Μέτρο 2 : Προμήθεια - Εγκατάσταση Εξοπλισμού Πληροφορικής	ΥΠΕΣ.Δ.Δ. & Α.					Προϋπολ. ΥΠΕΣ.Δ.Δ. & Α.(ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ)
Μέτρο 3 : Κατάρτιση του Προσωπικού	ΥΠΕΣ.Δ.Δ. & Α.					Προϋπολ. ΥΠΕΣ.Δ.Δ. & Α.(ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ)
Μέτρο 4 : Υποστηρίξη Εφαρμογής Υποπρογράμματος	ΥΠΕΣ.Δ.Δ. & Α.					Προϋπολ. ΥΠΕΣ.Δ.Δ. & Α.(ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ)
ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 7^ο : ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ - ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ						
Α) Σχεδιασμός Υποπρογράμματος	ΥΠΕΣ.Δ.Δ. & Α.					Προϋπολ. & Π.Δ.Ε. ΥΠΕΣ.Δ.Δ. & Α.
Β) Εφαρμογή	ΥΠΕΣ.Δ.Δ. & Α.					Προϋπολ. & Π.Δ.Ε. ΥΠΕΣ.Δ.Δ. & Α.

ΜΕΡΟΣ Β

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ Δ.Ε.

Η επιδιωκόμενη δραστηριότητα των Ο.Τ.Α. ανοίγει ένα καινούργιο κεφάλαιο στην κοινωνική και οικονομική ζωή του τόπου. ωστόσο οι Ο.Τ.Α. στην προσπάθειά τους να επεκτείνουν τις δραστηριότητες τους στον επιχειρηματικό τομέα πρέπει να εξετάζονται προσεκτικά όχι μόνο τις ανάγκες αλλά τις δυνατότητες και τις προοπτικές ανάπτυξης των περιοχών δραστηριοποίησης τους. Αναμφισβήτητα, η ανάπτυξη επιχειρήσεων των Ο.Τ.Α. θα έχει να αντιμετωπίσει αρκετά προβλήματα. Για τον λόγο αυτό είναι χρήσιμο να εξετάσουμε ορισμένους παράγοντες που μπορούν να παίξουν καθοριστικό ρόλο.

Στους παράγοντες αυτούς περιλαμβάνονται:

- ◆ Η φυσιογνωμία και το περιβάλλον των επιχειρήσεων των Ο.Τ.Α.

Οι ιδιομορφίες ή τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των Ο.Τ.Α. αποτελούν προσδιοριστικά στοιχεία του είδους και του μεγέθους των επιχειρήσεων τους και θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στο σχεδιασμό μιας τέτοιας επιχείρησης από αυτά είναι:

1. Το πληθυσμιακό μέγεθος των Δήμων ή /κοινοτήτων και η διασπορά του πληθυσμού στον χώρο.
2. Τα φυσικά και γεωγραφικά χαρακτηριστικά καθώς και οι ιδιομορφίες της περιοχής που ανήκει ο Δήμος ή η Κοινότητα.
3. Οι διαθέσιμοι αναξιοποίητοι ή αξιοποιημένοι φυσικοί πόροι, και το επιχειρηματικό περιβάλλον της περιοχής.
4. Οι δυνατότητες και προοπτικές ανάπτυξης της περιοχής.
5. Η τοπική αγορά και οι συνθήκες ανταγωνισμού.

- ◆ Βιωσιμότητα των προτεινομένων Επιχειρήσεων.

Η δημιουργία επιχειρήσεων που από την αρχή φαίνεται να είναι καταδικασμένες σε αποτυχία δεν πρέπει να δημιουργούνται.

Η δημιουργία επιχειρηματικών μονάδων αμφίβολης βιωσιμότητας μπορεί να δημιουργήσει κοινωνικό πρόβλημα (Ανεργία κ.α.) ή να υποχρεώσει την πολιτεία σε μακροχρόνια συντήρηση προβληματικών επιχειρήσεων, για να αποφύγει τα προβλήματα αυτά.

Τα κυριότερα στοιχεία για την αξιολόγηση της βιωσιμότητας μιας επιχείρησης είναι:

- Η εκτίμηση της δυναμικότητας της εγχώριας παραγωγής στα προϊόντα που πρόκειται να παράγει η επιχείρηση.
- Οι ετήσιες εκτιμήσεις εισαγωγών ή εξαγωγών.
- Η δυναμικότητα της επιχείρησης, το σύνολο της επένδυσης, το κεφάλαιο κίνησης, το κόστος κατά μονάδα προϊόντος, η τιμή πώλησης, η ετήσια παραγωγή, η απόδοση του κεφαλαίου.

◆ Η δημιουργία υποδομής τεχνικής υποστήριξης .

Βασική προϋπόθεση για την ορθολογική οργάνωση και αποδοτική λειτουργία των επιχειρήσεων των Ο.Τ.Α. αποτελεί η παροχή τεχνικής βοήθειας και συμβουλευτικών υπηρεσιών.

Γενικά προβλέπεται η παροχή τεχνικής βοήθειας, οι τεχνικές συμβουλές για την παραγωγική διαδικασία, για την έρευνα αγοράς και την λειτουργία Marketing, για την μεταφορά κατάλληλης τεχνολογίας για το σχεδιασμό προϊόντων και τον έλεγχο ποιότητας, για την οργάνωση λογιστηρίου.

◆ Η στελέχωση των επιχειρήσεων

Η επιμόρφωση και η εκπαίδευση στελεχών που θα έχουν την κύρια ευθύνη στην οργάνωση και λειτουργία των επιχειρήσεων είναι πρωταρχικό θέμα για την ανάπτυξη τους. Μια σωστή και καλά προγραμματισμένη επιμόρφωση στελεχών είναι βέβαιο ότι θα συμβάλλει σημαντικά στην ταχύτερη και ευκολότερη αντιμετώπιση πολλών προβλημάτων.

ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Η σύσταση δημοτικής ή κοινοτικής επιχείρησης δίνεται ύστερα από πλήρη οικονομοτεχνική μελέτη με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του και απόφαση του υπουργού εσωτερικών.

Το Δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο ορίζει την Επωνυμία, τον σκοπό, την διάρκεια και την έδρα της επιχείρησης, τα περιουσιακά στοιχεία, το αρχικό κεφάλαιο, την σχετική διάλυση ή εκκαθάριση της επιχείρησης σε κάθε κρίση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου.

Με την σύσταση των δημοτικών ή κοινοτικών επιχειρήσεων η τοπική αυτοδιοίκηση μπορεί να συμβάλλει σε μεγάλο βαθμό στην περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας μας και παίζει καθοριστικό ρόλο στην οικονομική ανάπτυξη μιας περιοχής.

Οι δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις αποτελούν Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου και διέπονται από τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας ενώ διοικούνται από το διοικητικό συμβούλιο, που αποτελείται από πέντε (5) έως έντεκα (11) μέλη τα οποία ορίζονται από το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο. Δυο από τα μέλη είναι αιρετοί εκπρόσωποι του δήμου ή της κοινότητας ενώ ένας είναι εκπρόσωπος των εργαζομένων. Τα υπόλοιπα μέλη είναι δημότες ή κάτοικοι του δήμου ή της κοινότητας που έχουν πείρα ή γνώσεις με το αντικείμενο της επιχείρησης.

ΣΥΣΤΑΣΗ

Σύμφωνα με το άρθρο 277 συμπεριλαμβανομένων και τροποποιήσεων η σύσταση και η Νομική μορφή των επιχειρήσεων έχει ως εξής:

1. Οι δήμοι και οι κοινότητες μπορούν να συνιστούν δικές τους επιχειρήσεις ή να μετέχουν σε επιχειρήσεις που ήδη υπάρχουν
  - ◆ Για την εκτέλεση έργων που έχουν σκοπό την εξυπηρέτηση του κοινού καθώς και την οικονομική εκμετάλλευση των έργων αυτών.
  - ◆ Για την ανάπτυξη δραστηριότητας που έχουν σκοπό την εξυπηρέτηση του κοινού.

♦ Για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων που έχουν σκοπό την πραγματοποίηση εσόδων.

2. Δυο ή περισσότεροι δήμοι ή κοινότητες μπορούν να συνιστούν κοινές δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις και να συμμετέχουν σε υφιστάμενες δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις.
3. Η σύσταση αμιγούς δημοτικής ή κοινοτικής επιχείρησης ή η συμμετοχή σε τέτοια επιχείρηση γίνεται, με την πλήρη οικονομοτεχνική μελέτη, με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου που λαμβάνεται με απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, και πράξη του περιφερειακού διευθυντή που δημοσιεύεται στην εφημερίδα της κυβερνήσεως. Η πράξη του περιφερειακού διευθυντή περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία της απόφασης του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου και αποτελεί το καταστατικό της επιχείρησης και σε περίπτωση συστάσεως εμπραγμάτων δικαιωμάτων μεταγραφτέο τίτλο στο υποθηκοφυλακείο.
4. Στην απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου για την σύσταση δημοτικής ή κοινοτικής επιχείρησης αναφέρεται η επωνυμία, ο σκοπός, η διάρκεια και η έδρα της επιχείρησης, η διοίκηση, το κεφάλαιο, οι πόροι, τα σχετικά με την διάλυση και εκκαθάριση της επιχείρησης καθώς και κάθε άλλο στοιχείο αναγκαίο κατά την κρίση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου.
5. Οι Δ.Ε. και οι Κ.Ε. αποτελούν Νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και διέπονται από τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά από τον νόμο.
6. Η σύσταση ή η συμμετοχή σε επιχείρηση που δεν είναι αμιγώς δημοτική ή κοινοτική επιχείρηση γίνεται ύστερα από πλήρη οικονομοτεχνική μελέτη.
7. Η ευθύνη δήμου ή κοινότητας που συνιστά ή συμμετέχει σε επιχείρηση, περιορίζεται στην συμμετοχή της στο κεφάλαιο της επιχείρησης.
8. Δεν επιτρέπεται η επιχορήγηση από νομαρχιακή αυτοδιοίκησης σε δήμο ή κοινότητα.

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

1^ο Το Δ.Σ. διοικεί και διαχειρίζεται τις υποθέσεις που αφορούν την επιχείρηση, εκτός από τις περιπτώσεις που αρμόδιο είναι το δημοτικό συμβούλιο ή το κοινοτικό συμβούλιο, σύμφωνα με τις διατάξεις του κώδικα ή με τη συστατική πράξη.

2^ο Το Δ.Σ. στέλνει όλες τις αποφάσεις του, χωρίς καθυστέρηση, στον δήμο ή την κοινότητα που ανήκει η επιχείρηση.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ

1. Οι κανονισμοί που συντάσσονται από το διοικητικό συμβούλιο της επιχείρησης και εγκρίνονται από το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο είναι:
  - A. Ο εσωτερικός κανονισμός υπηρεσιών με τον οποίο καθορίζονται η οργάνωση, η διάρθρωση και οι αρμοδιότητες των υπηρεσιών της επιχείρησης και το ανώτατο όριο του αριθμού του προσωπικού και
  - B. Ο κανονισμός διαχείρισης.
2. Από το διοικητικό συμβούλιο συντάσσεται κανονισμός προσωπικού που καθορίζει τους κανόνες που διέπουν την πρόσληψη του προσωπικού. Με απόφαση του Δ.Σ. μπορεί να συντάσσονται και άλλοι κανονισμοί, που κρίνονται απαραίτητοι για την λειτουργία της επιχείρησης.
3. Το προσωπικό των επιχειρήσεων συνδέεται με αυτές με σχέση ιδιωτικού δικαίου.
4. Στις δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις, γίνονται αποσβέσεις με τα ποσοστά που ορίζει η φορολογική νομοθεσία.

ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

1. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας διοίκησης και Αποκέντρωσης καθορίζεται:
  - α. Ο τρόπος εκλογής των εκπροσώπων των εργαζομένων στο διοικητικό συμβούλιο
  - β. Τα κωλύματα και τα ασυμβίβαστα για τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, τα σχετικά με την διαδικασία διορισμού.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

1. Η διαχείριση των επιχειρήσεων γίνεται σύμφωνα με ιδιαίτερο προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων και είναι ανεξάρτητη από την υπόλοιπη δημοτική ή κοινοτική επιχείρηση.
2. Το οικονομικό έτος της διαχείρισης των επιχειρήσεων συμπίπτει με το ημερολογιακό έτος.
3. Τα καθαρά κέρδη που προκύπτουν από τη διαχείριση, μετά την αφαίρεση των αποσβέσεων και τη δημιουργία αποθεματικού μπορεί να διατίθενται για τη βελτίωση ή την επέκταση εγκαταστάσεων της επιχείρησης ή να διατίθενται στο δήμο ή στην κοινότητα για την εκτέλεση κοινωφελών έργων.
Επίσης το διοικητικό συμβούλιο της επιχείρησης, εκτιμώντας τους στόχους, την αποδοτικότητα και την παραγωγικότητα της μπορεί να κρατήσει μέχρι είκοσι πέντε τοις εκατό από τα καθαρά κέρδη, σε ιδιαίτερο λογαριασμό για την παροχή κινήτρων στους εργαζομένους, με τη μορφή πρόσθετων υλικών αμοιβών.

ΔΙΟΙΚΗΣΗ

1. Οι δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις από το διοικητικό συμβούλιο, που αποτελείται από πέντε έως έντεκα μέλη, τα οποία ορίζονται μαζί με αναπληρωτές από το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο. Από τα μέλη αυτά δυο τουλάχιστον είναι αιρετοί εκπρόσωποι του δήμου ή της κοινότητας εκ των οποίων το ένα προέρχεται από τη μειοψηφία, ένας είναι εκπρόσωπος των εργαζομένων στην επιχείρηση, αν αυτή απασχολεί περισσότερους από είκοσι εργαζομένους και ένας είναι εκπρόσωπος κοινωνικού φορέα της περιοχής. Τα υπόλοιπα μέλη είναι δημότες ή κάτοικοι του δήμου ή της κοινότητας που έχουν πείρα ή γνώσεις σχετικές με το αντικείμενο της επιχείρησης.
2. Το δημοτικό συμβούλιο ή κοινοτικό συμβούλιο ορίζει από τα μέλη του Δ.Σ. τον πρόεδρο και τον αντιπρόεδρο του, επίσης προσλαμβάνεται ο διευθυντής ή ορίζεται ως διευθυντής ένα από τα μέλη του.
3. Στον πρόεδρο και τον αντιπρόεδρο του Δ.Σ. για τις υπηρεσίες που παρέχουν στην επιχείρηση μπορεί να καταβάλλεται αποζημίωση, που

ορίζεται με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου ύστερα από πρόταση του Δ.Σ. της επιχείρησης. Με την ίδια διαδικασία μπορεί να καταβάλλεται αποζημίωση στα μέλη του Δ.Σ. για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του.

ΤΑΜΕΙΑΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

1. Η ταμειακή υπηρεσία των επιχειρήσεων είναι ανεξάρτητη από τη δημοτική ή την κοινοτική.
2. Ο τακτικός διαχειριστικός έλεγχος των επιχειρήσεων γίνεται από δυο ελεγκτές, που επιλέγονται ανάμεσα σε υπαλλήλους τραπεζών ή δημοσίους υπαλλήλους Π.Ε. κλάδου και διορίζονται από το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο στην αρχή κάθε οικονομικού έτους. Με την ίδια απόφαση ορίζεται και η αμοιβή τους. Ως ελεγκτές ορίζονται και ορκωτοί ελεγκτές ή πρόσωπα που έχουν το δικαίωμα να οριστούν ελεγκτές σε ανώνυμη εταιρία.
3. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, μπορεί να ενεργείται έκτακτος διαχειριστικός έλεγχος της επιχείρησης.

ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

1. Οι αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου εγκρίνονται από το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο αν αφορούν:
  - ◆ την ψήφιση του προϋπολογισμού της επιχείρησης.
  - ◆ Την αγορά ή εκποίηση ακινήτων.
  - ◆ Την διάθεση των καθαρών κερδών.
  - ◆ Την επέκταση των εγκαταστάσεων της επιχείρησης.
2. Το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο εγκρίνει τον ισολογισμό

ΔΙΑΛΥΣΗ

Οι επιχειρήσεις διαλύονται με τη συμπλήρωση του χρόνου για τον οποίο είχαν συσταθεί, καθώς και σε κάθε άλλη περίπτωση που προβλέπεται από τη συστατική απόφαση. Μετά την εκκαθάριση της περιουσίας της επιχειρήσεως όσα περιουσιακά στοιχεία έχουν που απομείνει περιέχονται στον δήμο ή στην κοινότητα όπου έχουν συσταθεί.

ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΩΝ Ο.Τ.Α. ΣΕ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΚΑΙ ΚΛΑΔΟΥΣ

Οι δημοτικές επιχειρήσεις διακρίνονται ως εξής:

1) Διαδημοτικές και Διακοινοτικές επιχειρήσεις.

Διαδημοτικές και Διακοινοτικές επιχειρήσεις είναι οι επιχειρήσεις που συνιστώνται σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 277 και διέπονται από τις γενικές διατάξεις του κεφαλαίου που αφορά τις επιχειρήσεις και από τις ακόλουθες ειδικές διατάξεις.

Οι αποφάσεις των δημοτικών και κοινοτικών συμβουλίων για τη σύσταση επιχείρησης έχουν το ίδιο περιεχόμενο και επιπλέον τα περιουσιακά στοιχεία που εισφέρει κάθε δήμος ή κοινότητα και το ποσοστό της συμμετοχής του στο κεφάλαιο της επιχείρησης.

Μέλη του διοικητικού συμβουλίου της επιχείρησης είναι δήμαρχοι, πρόεδροι κοινοτήτων, δημοτικοί και κοινοτικοί σύμβουλοι, κάτοικοι και δημότες των δήμων και των κοινοτήτων που συμμετέχουν.

Στο διοικητικό συμβούλιο συμμετέχει και εκπρόσωπος των εργαζομένων της επιχείρησης, αν αυτή απασχολεί περισσότερους από 20 εργαζομένους. Ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου ορίζεται από τον δήμο ή την κοινότητα με το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής και αντιπρόεδρος εκλέγεται, από το διοικητικό συμβούλιο ένα από τα μέλη του.

Με τις αποφάσεις των δημοτικών και κοινοτικών συμβουλίων για τη σύσταση επιχείρησης μπορεί να συσταθεί διαδημοτικό ή διακοινοτικό

όργανο που ασκεί τις αρμοδιότητες των δημοτικών ή κοινοτικών συμβουλίων που προβλέπονται από τις διατάξεις.

2) Δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις συνεταιριστικού χαρακτήρα.

Δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις συνεταιριστικού χαρακτήρα συνιστώνται από έναν οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης και φυσικά πρόσωπα σύμφωνα με τις διατάξεις και τη νομοθεσία που ισχύει κάθε φορά για τους συνεταιρισμούς.

Οι δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις συνεταιριστικού χαρακτήρα έχουν τις φορολογικές απαλλαγές των συνεταιρισμών. Επίσης, για την πρώτη πενταετία της λειτουργίας τους, έχουν τις πρόσθετες απαλλαγές φορολογικές των αμιγών δημοτικών ή κοινοτικών επιχειρήσεων που προβλέπονται από τα άρθρα αυτά.

Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται κατά κατηγορία επιχειρήσεων, μετά από σύμφωνη γνώμη του διοικητικού συμβουλίου της ΚΕΔΚΕ και πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ρυθμίζονται οι όροι σύστασης και λειτουργίας τους και ειδικότερα το ποσοστό συμμετοχής του δήμου ή της κοινότητας στο συνολικό αριθμό των συνεταιρικών μερίδων, τα δικαιώματα, οι υποχρεώσεις και οι ευθύνες των συνεταιριζώντων.

3) ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΜΕ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥΣ

Οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τοπικές ενώσεις δήμων και κοινοτήτων μπορούν να συνιστούν ανώνυμες εταιρίες με συνεταιρισμούς, σύμφωνα με τις διατάξεις και τη νομοθεσία για τις ανώνυμες εταιρίες.

Οι εταιρίες της μορφής αυτής για την πρώτη πενταετία της λειτουργίας τους έχουν τις φορολογικές απαλλαγές των αμιγών δημοτικών ή κοινοτικών επιχειρήσεων αν πληρούν τους παρακάτω όρους :

Α) Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και οι τοπικές ενώσεις δήμων και κοινοτήτων διατηρούν πάντοτε κοινές (μη προνομιούχες μετοχές), που αντιπροσωπεύουν ποσοστό αθροιστικά τριάντα πέντε στα εκατό (35%) έως εξήντα πέντε στα εκατό (65%), του μετοχικού κεφαλαίου των κοινών μετοχών.

Β) Όλες οι μετοχές, κοινές και προνομιούχες, είναι ονομαστικές και δεν εισάγονται στο χρηματιστήριο αξιών. Οι κοινές μετοχές είναι δεσμευμένες ονομαστικές σύμφωνα με τις διατάξεις και οι προνομιούχες χωρίς δικαίωμα ψήφου.

Γ) Το διοικητικό συμβούλιο αποτελείται από 9 ή 11 μέλη. Από αυτά τρία ορίζονται από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τις τοπικές ενώσεις δήμων και κοινοτήτων, τρία από τους συνεταιρισμούς, ένα από τους εργαζομένους στην εταιρία αν αυτή απασχολεί περισσότερους από είκοσι, ένα μπορεί να οριστεί από φορέα του δημοσίου τομέα και τα υπόλοιπα εκλέγονται από τη γενική συνέλευση όλων των μετόχων.

Δ) Σε κάθε εταιρία συνίσταται εποπτικό συμβούλιο, που έχει τουλάχιστον τρία μέλη.

Ε) Το 25% των καθαρών κερδών διατίθεται στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τις τοπικές ενώσεις δήμων και κοινοτήτων και ποσοστό πάλι 25% στους εργαζομένους της εταιρίας. Για τη διάθεση του υπολοίπου ποσού αποφασίζει η γενική συνέλευση της εταιρίας.

Με προεδρικά διατάγματα ρυθμίζονται τα θέματα που αφορούν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των συνεταιρισμών που συμμετέχουν, τις αρμοδιότητες και τη λειτουργία του εποπτικού συμβουλίου, καθώς και ο τρόπος προσαρμογής των διατάξεων που ισχύουν για τις ανώνυμες εταιρίες.

4) ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΛΑΪΚΗΣ ΒΑΣΗΣ

Δημοτικές εταιρίες λαϊκής βάσης συνιστώνται από φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης, συνεταιρισμούς και άλλα νομικά ή φυσικά πρόσωπα, σύμφωνα με τη νομοθεσία και τις διατάξεις που ισχύουν για τις ανώνυμες εταιρίες.

Δημοτική ή κοινοτική εταιρία λαϊκής βάσης μπορεί να συσταθεί και από ένα δήμο ή κοινότητα, μαζί με άλλα νομικά ή φυσικά πρόσωπα, εφόσον ο δήμος ή η κοινότητα έχει κοινές μετοχές που αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το 35% του μετοχικού κεφαλαίου και καθένας από τους λοιπούς εταίρους έχει κοινές μετοχές που αντιπροσωπεύουν το πολύ το 2% του μετοχικού κεφαλαίου.

Οι δημοτικές και κοινοτικές εταιρίες λαϊκής βάσης εξομοιώνονται ως προς τη φορολογική μεταχείριση των μερισμάτων των μετοχών τους, με τις εταιρίες των οποίων οι μετοχές έχουν εισαχθεί στο χρηματιστήριο.

Με προεδρικά διατάγματα ρυθμίζονται θέματα που αφορούν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των φορέων τοπικής αυτοδιοίκησης και των συνεταιρισμών που συμμετέχουν, τα σχετικά με τον ορισμό

εκπροσώπου των εργαζομένων στο διοικητικό συμβούλιο και τη συγκρότηση, τις αρμοδιότητες και τη λειτουργία του εποπτικού συμβουλίου.

5) ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Ο.Τ.Α. ΠΟΥ ΣΥΝΕΝΩΝΟΝΤΑΙ

Οι νέοι δήμοι , που συνιστώνται σύμφωνα με τις διατάξεις υπεισέρχονται αυτοδικαίως από την έναρξη λειτουργίας τους σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των δήμων ή κοινοτήτων που καταργούνται ως προς:

α) Τις αμιγείς δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις, που έχουν συσταθεί από τους συνενούμενους, Ο.Τ.Α.,

β) Τις διαδημοτικές ή διακοινοτικές επιχειρήσεις στις οποίες συμμετέχουν οι καταργούμενοι Ο.Τ.Α. κατά ποσοστό συμμετοχής κάθε καταργούμενου Ο.Τ.Α. που συνενώνεται σε νέο δήμο,

γ) Τις λοιπές επιχειρήσεις κατά το ποσοστό συμμετοχής των Ο.Τ.Α. που συνενώνονται σε δήμο.

Οι διαδημοτικές ή διακοινοτικές επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α. που συνενώνονται σε νέους δήμους ανήκουν στους νέους αυτούς δήμους και με απόφαση του Υπουργείου Εσωτερικών , Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για τη σωστή λειτουργία των επιχειρήσεων αυτών.

6) ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ - ΤΥΧΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Οι μικρές επιχειρήσεις που είχαν συσταθεί με το καταργηθέν άρθρο 255 εξακολουθούν να λειτουργούν ως δημοτικές ή κοινοτικές υπηρεσίες μέχρις ότου μετατραπούν σε δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις ή διαλυθούν.

Το προσωπικό που υπηρετεί στις μικρές επιχειρήσεις, καθίσταται προσωπικό της αμιγούς δημοτικής ή κοινοτικής επιχείρησης, που προκύπτει από την μετατροπή της μικρής. Το μόνιμο προσωπικό αποσπάται στην αμιγή δημοτική επιχείρησης με απόφαση του δημάρχου ή του προέδρου της κοινότητας για διάστημα μέχρι πέντε χρόνια.

Επίσης επιχειρήσεις των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης θεωρούνται και οι:

α) Ανώνυμες Εταιρίες, που συνιστώνται μόνο από φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης και στις οποίες μπορούν να συμμετέχουν και φορείς του δημοσίου τομέα, με κοινές μετοχές, που αντιπροσωπεύουν, αθροιστικά, μέχρι το 20% του κεφαλαίου,

β) Επιχειρήσεις στις οποίες φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης διατηρούν πάντοτε κοινές μετοχές ή μερίδια που αντιπροσωπεύουν αθροιστικά τουλάχιστον το 35% του εταιρικού ή μετοχικού κεφαλαίου και μαζί με συνεταιρισμούς διατηρούν πάντοτε την πλειοψηφία των μετοχών ή μεριδίων.

Βλέπουμε λοιπόν ότι υπάρχουν επιχειρήσεις των οργανισμών υπό διάφορες μορφές νομικής φύσεως αλλά και λειτουργίας τους.

Σε αυτό το σημείο κλείνοντας την ενότητα που αφορά τις διακρίσεις των επιχειρήσεων του οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης χρήσιμο θα ήταν να αναφερθούμε και στις επιχειρήσεις των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης σε συγκεκριμένους τομείς και κλάδους.

Ο Αγροτικός τομέας αποτελεί ευρύ πεδίο για την επιχειρηματική δραστηριότητα των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και ιδιαίτερα αυτών της αγροτικής υπαίθρου. Επομένως οι επιχειρηματικές πρωτοβουλίες που μπορούν να αναλάβουν οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης είναι:

- ◆ Φυτική παραγωγή που περιλαμβάνει τις καλλιέργειες όπου οι Ο.Τ.Α. μπορούν να συμβάλλουν στην αξιοποίηση δημοτικών – κοινοτικών εκτάσεων ή και δημοσίων εκτάσεων της περιοχής που δεν προσφέρονται για άλλες χρήσεις. Επίσης μπορούν ες συνεργασία με τους τοπικούς γεωργικούς συνεταιρισμούς να προχωρήσουν στην ίδρυση γεωργικών βιομηχανιών για τα προϊόντα φυτικής παραγωγής της περιοχής τους.
- ◆ Στην κτηνοτροφία οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης μπορούν να επιτύχουν σημαντικό έργο. Στις κτηνοτροφικές περιοχές σε συνεργασία με τους κτηνοτροφικούς συνεταιρισμούς μπορούν να αναλάβουν την ίδρυση μονάδων επεξεργασίας κρέατος αλλαντικών μονάδων παραγωγής ζωοτροφών, σφαγείων κ.τ.λ.
- ◆ Τα δάση είναι ένα άλλο μέρος της φυτικής παραγωγής που μπορούν να αξιοποιηθούν από τις επιχειρήσεις των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης με το να συμβάλλουν στην ίδρυση μονάδων για την ορθολογική αξιοποίηση των δασών και των δασικών προϊόντων. Η εκμετάλλευση των δασών από δημοσυνεταιριστικές επιχειρήσεις, εκτός από το αυξημένο οικονομικό όφελος των

κατοίκων της περιοχής θα διασφαλίσει την αναπαραγωγή και γενικά την προστασία του δασικού πλούτου της χώρας.

- ◆ Ένας άλλος τομέας στον οποίο μπορούν να συμβάλλουν οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης είναι η αλιεία. Η συμβολή τους πραγματοποιείται με την αξιοποίηση των εσωτερικών υδάτων της χώρας με την ίδρυση ιχθυογεννητικών σταθμών, ιχθυοτροφείων και αλιευτικών μονάδων.
- ◆ Ο τομέας ενέργεια παρέχει επίσης σημαντικές δυνατότητες για την ανάπτυξη επιχειρήσεων τοπικής κλίμακας όπως: η κατασκευή και λειτουργία μικρών αυτόνομων υδροηλεκτρικών σταθμών σε παροχές που υπάρχει οικονομικά εκμεταλλεύσιμο υδροδυναμικό μικρής κλίμακας, η πρόσθετη αξιοποίηση των λιμνών και των μεγάλων υδροηλεκτρικών έργων της Δ.Ε.Η..
- ◆ Στον τομέα της μεταποίησης υπάρχουν δυνατότητες επιχειρηματικών πρωτοβουλιών από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, κυρίως στην αξιοποίηση του εγχώριων τοπικών πρώτων υλών και στην αξιοποίηση του τοπικού ανθρωπίνου δυναμικού για την παραγωγή προϊόντων που ικανοποιούν τοπικές ανάγκες και αγορές όπως η επεξεργασία φρούτων και λαχανικών, η επεξεργασία και εμφιάλωση μεταλλικών νερών, η εκμετάλλευση αλυκών και η επεξεργασία αλατιού, η αξιοποίηση δασικού πλούτου και η επεξεργασία ξύλου.
- ◆ Και στον τομέα συγκοινωνιών σημαντικός είναι ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης για τις αστικές συγκοινωνίες και κυρίως τις υπεραστικές που είναι υπηρεσίες κοινωνικού χαρακτήρα και ανήκουν στην αρμοδιότητα κοινωνικού φορέα.
- ◆ Τέλος στον κλάδο του εμπορίου όπου υπάρχουν πολλά και σημαντικά προβλήματα κακής λειτουργίας και χαμηλής αποδοτικότητας στη χώρα μας σημαντική είναι η συμβολή των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης με την ίδρυση αμιγών ή μικτών εμπορικών επιχειρήσεων. Πρόσθετη αποστολή των επιχειρήσεων αυτών είναι η προβολή και προώθηση των εγχώριων προϊόντων.

Ανακεφαλαιώνοντας, αυτό που παρατηρούμε είναι ότι οι επιχειρήσεις των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης μπορούν να δράσουν και να πραγματοποιήσουν στόχους σε πολλούς τομείς της ζωής μας συμβάλλοντας έτσι με το δικό της τρόπο στην ανάπτυξη του επιπέδου της τοπικής αλλά και κοινωνικής ζωής γενικότερα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Σήμερα στην Ελλάδα έχουν γίνει αρκετές δημοτικές επιχειρήσεις όπως επιχειρήσεις ύδρευσης-αποχέτευσης, εκμετάλλευσης ιαματικών πηγών, αναπτυξιακές δημοτικές επιχειρήσεις όπως η ΑΔΕΠ (Αναπτυξιακή Δημοτική Επιχείρηση Πάτρας) και επιχειρήσεις Πολιτιστικής Ανάπτυξης.

Όμως για να είναι εποικοδομητικά τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων αυτών των επιχειρήσεων σε όλους τους τομείς στους οποίους αναφέρονται απαιτούνται ορισμένες προϋπόθεσης οι οποίες είναι οι εξής:

α) Η ενημέρωση των δημοτικών και κοινοτικών οργάνων είναι απαραίτητη για την απόκτηση ειδικών γνώσεων και την ανταλλαγή εμπειριών, β) η ενίσχυση και η δημιουργία τεχνικών υπηρεσιών στους δήμους και στις κοινότητες, γ) η πρόσληψη ειδικών συμβούλων στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και η στελέχωση των επιχειρήσεων με άτομα ικανά και ενημερωμένα και δ) η θέσπιση περιορισμένης ευθύνης των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης μέχρι του ύψους των ιδίων κεφαλαίων.

Έτσι εάν η οργάνωση και η λειτουργία των δημοτικών επιχειρήσεων καλύπτουν τις παραπάνω προϋποθέσεις διαπιστώνουμε ότι η σπουδαιότητα τους είναι σημαντική για την ανάπτυξη μιας χώρας. Εφόσον μέσα από τις δραστηριότητες των δημοτικών επιχειρήσεων επιδιώκεται η ανάπτυξη σε τοπικό επίπεδο συνεπάγεται ότι επιδιώκεται έμμεσα και η ανάπτυξη σε εθνικό επίπεδο.

Στη χώρα μας τα τελευταία χρόνια οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης έχουν ποικίλες επιχειρηματικές δραστηριότητες και σε πολλές χώρες έχουν αναγνωριστεί σαν τοπική εξουσία με πληθώρα αρμοδιοτήτων και επάρκεια χρηματικών πόρων.

Έτσι λοιπόν οι δήμοι και οι κοινότητες της χώρας καλούνται να αναλάβουν επιχειρηματική δράση και να συμβάλλουν έτσι ενεργά στη μάχη για την αποκέντρωση και την περιφερειακή ανάπτυξη, εξασφαλίζοντας επιτρέψουν την οικονομική αυτοτέλειά τους. Είναι γεγονός ότι στην προσπάθεια ανάπτυξης του θεσμού της δημοτικής επιχείρησης θα ανακύψουν δυσχέρειες κάθε μορφής που θα οφείλονται βασικά στην αδυναμία άμεσης εξεύρεσης κατάλληλων στελεχών για τις επιχειρήσεις, στην ανάγκη αναδιοργάνωσης και έντονης δραστηριοποίησης των υπηρεσιών της τοπικής αυτοδιοίκησης καθώς και στην ανάγκη προσαρμογής σε πρόσθετα και διαφορετικά καθήκοντα.

Ο θεσμός όμως αυτός στοχεύει στην εξύψωση του κοινωνικού, οικονομικού και πολιτικού επιπέδου του δημότη, εξυπηρετεί πάνω από όλα τα λαϊκά συμφέροντα και η επιτυχία του εξαρτάται κυρίως από τη λαϊκή υποστήριξη.

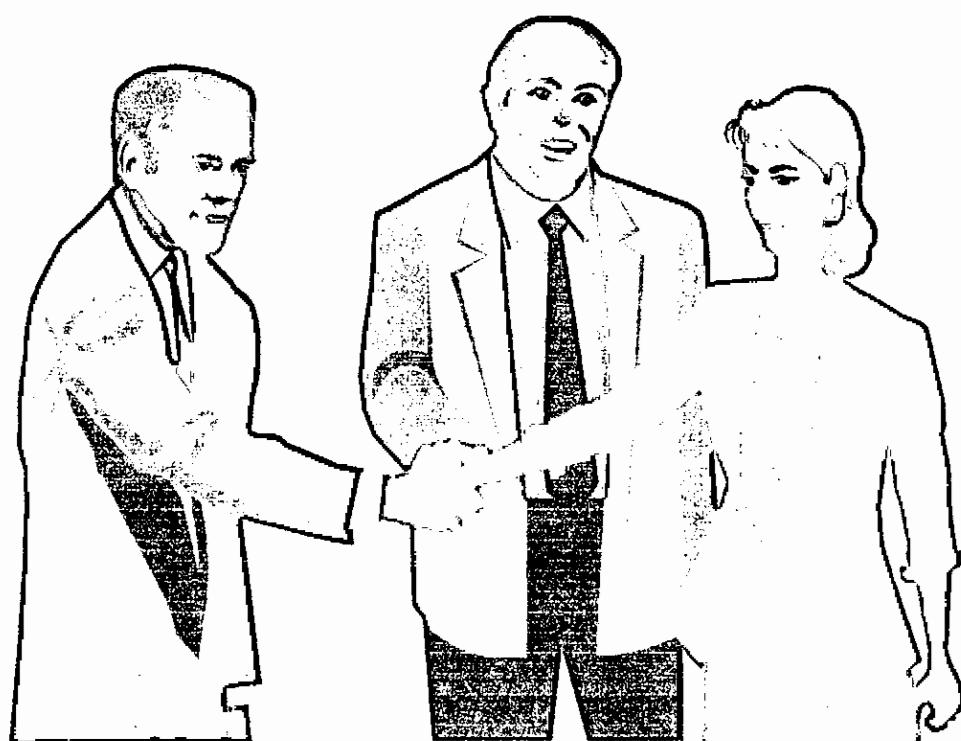
Μερικές από τις χώρες εκείνες που έχουν να παρουσιάσουν αξιόλογη δράση της δημοτικής και κοινοτικής επιχειρήσεως είναι η Γερμανία, ο Καναδάς, η Ισπανία και η Δανία. Στη χώρα μας μέχρι στιγμής ο αριθμός των δημοτικών και κοινοτικών επιχειρήσεων είναι μικρός σε σχέση με τις χώρες αυτές.

Ωστόσο έχουν δημιουργηθεί αρκετές επιχειρήσεις και ιδιαίτερα στο νομό Αχαΐας τον οποίο εξετάζουμε όπως επιχειρήσεις εκμετάλλευσης του αγροτουρισμού (Κ.Τ.Α.Δ.Α.- Κέντρο Τοπικής Ανάπτυξης Δυτικής Αχαΐας), ανάπτυξης (Α.Δ.Ε.Π.- Αναπτυξιακή Δημοτική Επιχείρηση) κ.λ.π.

Το γεγονός ότι η Ελλάδα μειονεκτεί στη δημιουργία πολλών δημοτικών επιχειρήσεων δε σημαίνει ότι αυτές που ήδη υπάρχουν δε συμβάλλουν αποτελεσματικά στην οικονομική και περιφερειακή ανάπτυξη της περιοχής τους και δεν παύουν να εξυπηρετούν τα συμφέροντα των δημοτών τους.

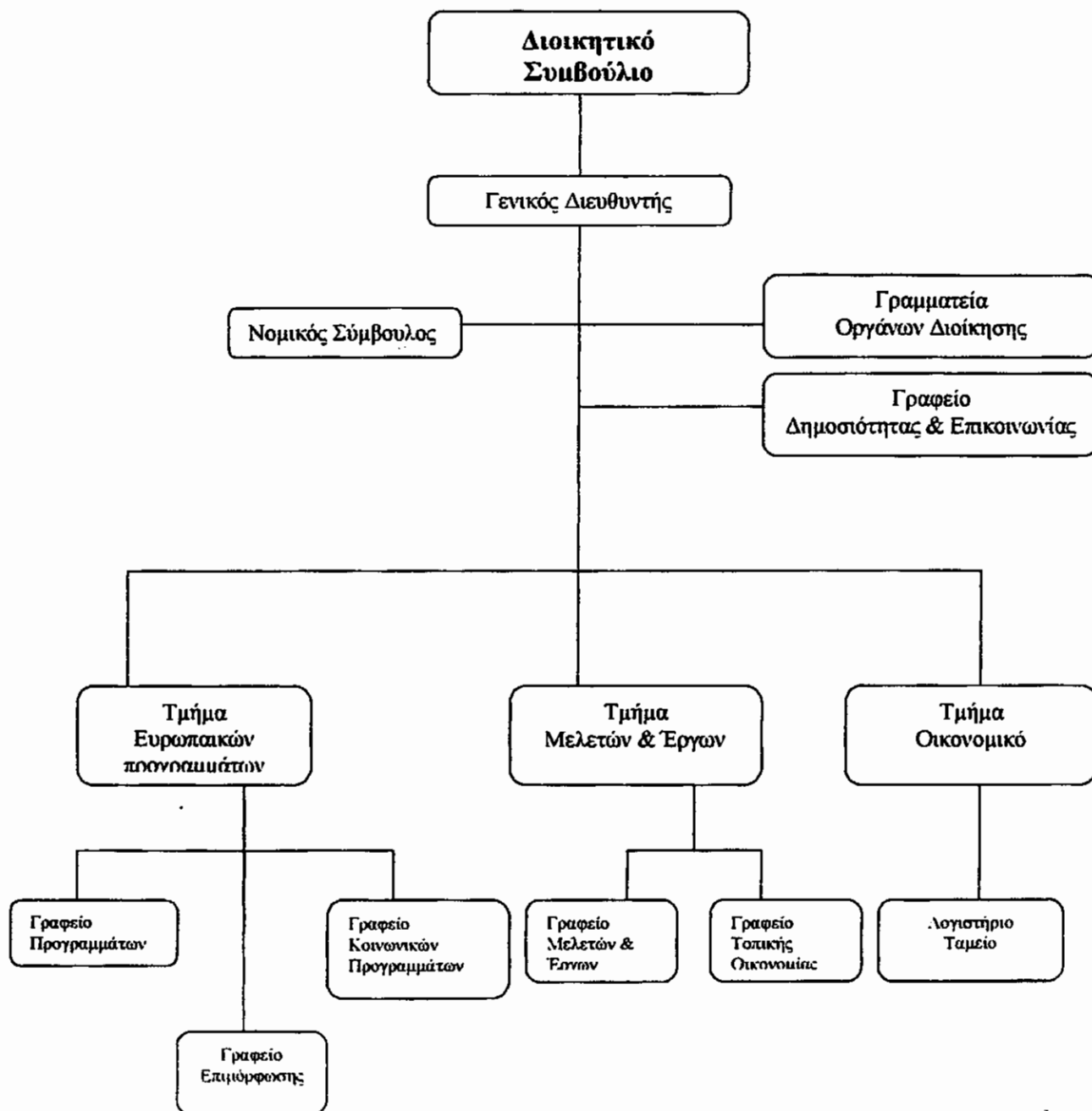
Εμείς σαν απλοί δημότες που αγαπάμε και στηρίζουμε τον τόπο μας πιστεύουμε ότι με τη δημιουργία δημοτικών επιχειρήσεων και την κατάλληλη οργάνωση και δραστηριοποίηση των υπάρχουσων θα επιτευχθεί το πρώτο βήμα στην ανάπτυξη και την εξέλιξη ενός τόπου.

Αναπτυξιακή
Δημοτική Επιχείρηση
Πάτρας
- Α.Δ.Ε.Π. -

ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΤΗΣ

«Αναπτυξιακής Δημοτικής Επιχείρησης Πατρών»

ΜΕΡΟΣ Γ'

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΑΤΡΑ (Α.Δ.Ε.Π.)

1.Καταστατικοί στόχοι –κεφάλαιο – διοίκηση της ΑΔΕΠ.

1.1. Σύμφωνα με το καταστατικό της ΕΦΕΚ – τεύχος Β 893/10-12-93, 671/8-8-97 & 145120-2-96, η ΑΔΕΠ έχει ως ΣΤΟΧΟΥΣ:

- ◆ Την προώθηση της κοινωνικής, οικονομικής, τουριστικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης του Δήμου Πατρών.
- ◆ Την δημιουργία των προϋποθέσεων για την ορθολογική αξιοποίηση των δυνατοτήτων του Δήμου, αξιοποιώντας εθνικές και κοινοτικές χρηματοδοτήσεις.

Ειδικότερα οι καταστατικοί σκοποί της ΑΔΕΠ είναι :

- Η παροχή σε επαγγελματικό επίπεδο υπηρεσιών κοινωνικής υποστήριξης και προώθησης της απασχόλησης προς ευπαθείς κοινωνικές ομάδες.
- Η εκπόνηση και εφαρμογή ειδικών αναπτυξιακών προγραμμάτων για στήριξη των εκπαιδευτικών πρωτοβουλιών του Δήμου και αξιοποίηση κοινοτικών προγραμμάτων και πρωτοβουλιών.
- Η ένταξη σε κοινοτικά προγράμματα και πρωτοβουλίες και η εκτέλεση επιμορφωτικών και άλλων συναφών προγραμμάτων με κοινοτική ή άλλη συγχρηματοδότηση, σε αντικείμενα που σχετίζονται με τις δραστηριότητες της.
- Η αξιοποίηση της τουριστικής ζώνης του Δήμου Πατρών με υλοποίηση έργων και με την συγκρότηση και λειτουργία Γραφείου Πληροφόρησης Τουριστών.
- Η εκπόνηση και εφαρμογή προγραμμάτων και μέτρων τουριστικής ανάπτυξης και προβολής της περιοχής του Δήμου Πατρών.

- Η κατάρτιση κτηματολογίου χωροταξικών, περιβαλλοντικών και πολεοδομικών μελετών κ.λ.π. που αδυνατεί να εκτελέσει ο Δήμος Πάτρας.
- Η εκπόνηση μελετών και ανάληψη πρωτοβουλιών για την προστασία και βελτίωση του περιβάλλοντος.
- Η παροχή υπηρεσιών και συνεργασία με άλλους φορείς, ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ και ιδιώτες για θέματα σχετικά με τους στόχους και το αντικείμενο της, καθώς και η συμμετοχή σε άλλες επιχειρήσεις των ΟΤΑ ή άλλων φορέων και οργανισμών με στόχο την ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής.
- Η ενίσχυση της διατομεακής συνεργασίας και της διατοπικής συνεργασίας του Δήμου με άλλες πόλεις ή κοινότητες.
- Η υποστήριξη του Δήμου Πατρών στην εκπόνηση και υλοποίηση προγραμμάτων διαχείρισης στερεών αποβλήτων.
- Η άσκηση δραστηριοτήτων που της ανατίθενται από το Δήμο Πατρών βάσει του άρθρου 36 του Π.Δ. 410/95.

1.2. ΤΟ ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΗΣ ΑΔΕΠ αρχικά είχε προσδιορισθεί σε 85 εκ.δρχ. και αυξήθηκε κατά 45 εκ.δρχ. το Φεβρουάριο του 1998.

1.3. ΠΟΡΟΙ της επιχειρήσεως θα είναι τα έσοδα από τις δραστηριότητες και τις αμοιβές για τις υπηρεσίες που προσφέρει. Ειδικότερα στο καταστατικό προβλέπεται ότι η ΑΔΕΠ θα έχει έσοδα από:

- ◆ Βεβαιώσεις πράξεων αναλογισμού και τακτοποιήσεων οικοπέδων.
- ◆ Λειτουργία των Γραφείων Πληροφόρησης Τουριστών και δραστηριοποίησης συναλλάγματος.
- ◆ Εργασίες τεχνικής υποστήριξης του δήμου.
- ◆ Αναπτυξιακές μελέτες.
- ◆ Οργάνωση και εκτέλεση προγραμμάτων επιμορφωτικών, κυρίως πλέον για άτομα της κατηγορίας που εντάσσεται στις περιπτώσεις του αποκλεισμού από την αγορά εργασίας (κοινωνικός αποκλεισμός)
- ◆ Υλοποίηση κοινοτικών προγραμμάτων.
- ◆ Εχμετάλλευση Δημοτικού Περιπτέρου.

- ◆ Λοιπές εισφορές από τυχόν αποκτηθέντα περιουσιακά στοιχεία, δάνεια, δωρεές, λοιπές επιχορηγήσεις κ.α.

1.4. Η ΑΔΕΠ διοικείται από ενδεκαμελές ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, που τα μέλη του ορίζονται μαζί με αναπληρωτές από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Από τα μέλη του επτά είναι αιρετοί εκπρόσωποι του Δήμου, ένας είναι εκπρόσωπος των εργαζομένων, αν αυτή απασχολεί περισσότερους από 20 εργαζομένους, δυο είναι δημότες που έχουν πείρα ή γνώσεις σχετικές με το αντικείμενο της επιχείρησης και ένας είναι εκπρόσωπος του οικονομικού επιμελητηρίου.

Το προσωπικό της ΑΔΕΠ ανέρχεται σήμερα σε 24 άτομα. Εξ' αυτών οι 15 είναι πτυχιούχοι ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων διαφόρων ειδικοτήτων (πολιτικοί μηχανικοί, περιβαλλοντολόγοι, νομικοί, οικονομολόγοι, κοινωνιολόγοι κ.λ.π.) και απασχολούνται σε ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων που έχει αναπτύξει η ΑΔΕΠ στη τρίχρονη λειτουργία της.

2) Έργο της ΑΔΕΠ

2.1. Παροχή Υπηρεσιών.

Ως νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου η ΑΔΕΠ παρέχει έναντι αμοιβής υπηρεσίες προς τρίτους, αντλώντας με τον τρόπο αυτό έσοδα προκειμένου να αντιμετωπισθούν λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης. Ο κοινωνικός χαρακτήρας της επιχείρησης προσδιορίζει το περιεχόμενο των υπηρεσιών που αυτή προσφέρει. Έτσι οι προσφερόμενες υπηρεσίες δεν έχουν «κερδοσκοπικό χαρακτήρα», δεν αφήνουν κέρδη, αλλά συμβάλλουν στην ανάπτυξη της πόλης και της ευρύτερης περιοχής και στην αντιμετώπιση με ευέλικτο και αποτελεσματικό τρόπο των διαρθρωτικών αδυναμιών άλλων υπηρεσιών (κυρίως έλλειψη προσωπικού).

Οι κύριες υπηρεσίες – έναντι αμοιβής – που έχει προσφέρει η ΑΔΕΠ είναι :

- ◆ Μελέτες, που έχουν εκπονηθεί είτε από το προσωπικό της, είτε και με τη συνεργασία εξωτερικών συνεργατών, όπως η Αναπτυξιακή Μελέτη Νομού Αχαΐας, η οικονομοτεχνική μελέτη, το επιχειρησιακό σχέδιο και η περιβαλλοντική μελέτη για το ΒΙΟΠΑ, η σύνταξη της μελέτης για το Τοπικό σύμφωνο Απασχόλησης του Ν. Αχαΐας, η μελέτη για τη τελική αποκατάσταση του παλαιού χώρου ταφής απορριμμάτων Πατρών, μελέτη για το οικολογικό πάρκο Αγυιάς Πατρών, το Master Plan για το Camping στην Αγυιά, τεχνικές μελέτες για το πρόγραμμα URBAN, ανάλυση του Σχεδίου Πόλεως Πατρών με στόχο τον καθορισμό Περιοχών Υποδοχής του Συντελεστή Δόμησης κ.α.
- ◆ Συνεργασία με το Δήμο, το Καπη, τη Δημοτική Βιβλιοθήκη, για την προσφορά εξειδικευμένου – επιστημονικού κυρίως – προσωπικού, προκειμένου να λειτουργήσουν οι δημοτικές αυτές Υπηρεσίες. Πολλές υπηρεσίες και δομές έθεσε για πρώτη φορά σε λειτουργία η ΑΔΕΠ, στα πλαίσια των κοινοτικών προγραμμάτων που υλοποιούσε 25 τέτοιες υπηρεσίες, ενδεικτικά αναφέρουμε: το Κέντρο περιβάλλοντος και Υγείας, το Γραφείο Πληροφόρησης του Πολίτη, το Κέντρο Στήριξης Ατόμων με ειδικές ανάγκες, το Κέντρο Δημιουργικής Απασχόληση παιδιών.

Για την παροχή αυτών των υπηρεσιών η ΑΔΕΠ έχει λάβει το ποσό των 231εκ.δεχ. κατά τα έτη 1994 έως 1998.

2.2.ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Η αξιοποίηση των κοινοτικών προγραμμάτων αποτελεί έναν από τους βασικούς στόχους της επιχείρησης. Για τούτο η ΑΔΕΠ αποδίδει ιδιαίτερη βαρύτητα στο σχεδιασμό, στην υποβολή προτάσεων χρηματοδότησης, και στην υλοποίηση κοινοτικών προγραμμάτων.

- ◆ Η υλοποίηση των κοινοτικών προγραμμάτων έχει συμβάλλει στην ανταλλαγή εμπειριών και στη μεταφορά τεχνογνωσίας, όχι μόνο σε έναν περιορισμένο αριθμό στελεχών της ΑΔΕΠ, που έχουν την ευθύνη της υλοποίησής τους, αλλά και σε έναν σημαντικό αριθμό υπαλλήλων και αιρετών που κατά περίπτωση συμμετείχαν σε δραστηριότητες του προγράμματος. Από την συμμετοχή της η ΑΔΕΠ σε διακρατικά και διατοπικά δίκτυα έχει κερδίσει σε φήμη και δημιουργία ταυτότητας, σημαντικά στοιχεία για μια αναπτυξιακή επιχείρηση όπως η ΑΔΕΠ.
- ◆ Παράλληλα η υλοποίηση κοινοτικών προγραμμάτων έχει αποτελέσει την αφορμή για την δημιουργία καινοτόμων θεσμών και υπηρεσιών στο Δήμο κυρίως κοινωνικού χαρακτήρα, αλλά και περιβαλλοντικού, που υιοθετήθηκαν στην πορεία από την πολιτική του Δήμου και εντάχθηκαν στις υπηρεσίες του.
- ◆ Τέλος, η υλοποίηση του προγράμματος έχει επιφέρει έσοδα στην ΑΔΕΠ, που διευκολύνουν την χρηματοδότηση για μεγάλο διάστημα αμοιβών προσωπικού και άλλων λειτουργικών εξόδων της επιχείρησης. Παράλληλα οι πόροι των προγραμμάτων αποτελούν προσθετικό εισόδο στην τοπική αγορά, της πόλης, κατευθυνόμενη στις γενικότερες οικονομικές της δραστηριότητες

Τα κυριότερα κοινοτικά προγράμματα της ΑΔΕΠ επιγραμματικά είναι:

- ◆ Το κοινοτικό πρόγραμμα RECITE – ENVIRONMENT που προέβλεπε τη δημιουργία διεθνούς δικτύου πόλεων για την προαγωγή της υγείας, την αναβάθμιση των κοινωνικών υπηρεσιών και την προστασία του περιβάλλοντος. (προυπολογισμός 258 εκ.δρχ.)
- ◆ Το κοινοτικό πρόγραμμα OUVERTURE – Τουριστική Ανάπτυξη που αφορούσε στη συνεργασία των πόλεων της Πάτρας, του Cork Ιρλανδίας, του Covertly Μεγ. Βρεταννίας και της Roznava Σλοβενίας για την τουριστική ανάπτυξη των πόλεων αυτών. (προυπολογισμός 15 εκ.δρχ.)

- ◆ Το πρόγραμμα Horizon που προέβλεπε την ίδρυση και λειτουργία Κέντρου Στήριξης Πολιτών με ειδικές ανάγκες (προϋπολογισμού 70 εκ.δρχ.)
- ◆ Το πρόγραμμα PRESCA, που προέβλεπε την δημιουργία διεθνούς δικτύου για την ανταλλαγή εμπειριών σε θέματα περιβάλλοντος. (προϋπολογισμού 7,7 εκ.δρχ.)
- ◆ Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα GIS, για τους υπαλλήλους του τεχνικού τμήματος του Δήμου (προϋπολογισμού 4εκ.δρχ.)
- ◆ Το πρόγραμμα REGIONET που προβλέπει την λειτουργία ηλεκτρονικής πληροφορικής του πολίτη (προυπολογισμού 22 εκ.δρχ.)
- ◆ Τα προγράμματα του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (κατάρτιση και κοινωνικός αποκλεισμός, μέσα από τα οποία η ΑΔΕΠ έχει προσφέρει κατάρτιση και υποστηρικτικές υπηρεσίες σε άτομα κοινωνικά αποκλεισμένων ομάδων πληθυσμού (Πόντιοι, Φυλακισμένοι, αποφυλακισμένοι, ανήλικοι παραβάτες, νέοι ορεινών απομακρυσμένων περιοχών, τσιγγάνοι), με σκοπό τη διευκόλυνση της ένταξής τους στην αγορά εργασίας. (προυπολογισμού 70 εκ.δρχ.)
- ◆ Τα προγράμματα διακρατικών ανταλλαγών νέων, στα πλαίσια του προγράμματος “Νεολαία για την Ευρώπη” (προυπολογισμού 2 εκ.δρχ.)
- ◆ Το κοινοτικό πρόγραμμα LIFE, που αποσκοπεί στην υιοθέτηση συστήματος βαλτίωσης των παρεχόμενων περιβαλλοντικών υπηρεσιών από το Δήμο. (προϋπολογισμού 10 εκ.δρχ.)
- ◆ Την προγραμματική σύμβαση για το «Κέντρο Ανακύκλωσης» (προϋπολογισμού 450 εκ.δρχ.)
- ◆ Την λειτουργία Ενεργειακού Γραφείου στα πλαίσια του προγράμματος SAVE (προϋπολογισμού 120 εκ.δρχ.)
- ◆ Την κοινοτική πρωτοβουλία ADAPT, (ενίσχυση της επιχειρηματικότητας) (προϋπολογισμού 8 εκ.δρχ.)
- ◆ Την κοινοτική πρωτοβουλία ORBAN, της οποίας η ΑΔΕΠ είναι φορέας υλοποίησης. (προϋπολογισμού 3,8 δις.δρχ.)
- ◆ Το κοινοτικό πρόγραμμα OUVERTURE – Ανάπτυξη παροχής υπηρεσιών σε πολίτες που αφορούσε στην συνεργασία των πόλεων της Πάτρας, της Ιταλίας, της Ισπανίας και της Πέστης στην Ουγγαρία για την εισαγωγή νέων τεχνολογιών και μεθόδων

διοίκησης στις υπηρεσίες του Δήμου. (προϋπολογισμού 15 εκ.δρχ.)

- ♦ Διάφορα μικρά ανταλλαγής εμπειριών, κυρίως στα πλαίσια εξειδικευμένων προγραμμάτων πλαίσιων όπως Leonardo, κ.α.

Για τα προγράμματα αυτά η ΑΔΕΠ κατά τα έτη 1994 έως 1998 είχε έσοδα άνω των 330 εκ.δρχ.

2.3. Συνεργασία με το Δήμο, βάσει ανάθεσης αρμοδιότητας

Ο Δήμος Πατρών έχει αναθέσει στην ΑΔΕΠ κατόπιν των σχετικών αποφάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου, την υλοποίηση ορισμένων δραστηριοτήτων, όπως την οικιστική και πολεοδομική ανάπτυξη, την προστασία του περιβάλλοντος και της υγείας της πόλεως, την ανάπτυξη του ανθρωπίνου δυναμικού, την υλοποίηση κοινωνικών δράσεων κ.λ.π. Για την επίτευξη του στόχου αυτού η ΑΔΕΠ έχει θέσει επιστημονικό κυρίως προσωπικό στη διάθεση των υπηρεσιών του Δήμου, ώστε να επιτευχθεί στενή συνεργασία των δυο φορέων. Για την συνεργασία με το Δήμο βάσει της ανάθεσης αρμοδιότητας στην ΑΔΕΠ έχουν μεταφερθεί πόροι ύψους 560 εκ.δρχ.

2.4. Άλλες δραστηριότητες της ΑΔΕΠ

Εκτός των ανωτέρω η ΑΔΕΠ έχει αναλώσει αρκετό χρόνο σε δραστηριότητες που δεν είναι μετρήσιμες, όπως υποστηρικτικές δραστηριότητες για το Δήμο και το ΚΕΚ επιμορφωτικά προγράμματα ανέργων και προσωπικού), τεχνική και συμβουλευτική στήριξη σε αρκετές δράσεις του Δήμου, όπως:

- ♦ Ο σχεδιασμός της λειτουργίας του camping και των λοιπών εγκαταστάσεων στην πλαζ Αγυιάς.
- ♦ Η τεχνική υποστήριξη του σχεδιασμού και της κατασκευής του νέου προτύπου χώρου υγειονομικής ταφής απορριμμάτων του Δήμου Πατρών και η περιβαλλοντική παρακολούθηση της λειτουργίας του ΧΥΤΑ.
- ♦ Την υποστήριξη της ένταξης του ΒΙΟΠΑ στο κοινοτικό πλαίσιο στήριξης.
- ♦ Άλλες δραστηριότητες, σημαντικότερες εκ των οποίων είναι η προγραμματική Σύμβαση με το ΥΠΕΧΩΔΕ για τη δημιουργία «Κέντρου Ανακύκλωσης Δυτ. Ελλάδος», η

χρηματοοικονομική παρακολούθηση των έργων του Ταμείου Συνοχής κ.λ.π.

- ◆ Προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης για ανέργους και απειλούμενους από την ανεργία καθώς και τα προγράμματα επιμόρφωσης προσωπικού του Δήμου.
- ◆ Η συμμετοχή στο πρόγραμμα "Υγιείς Πόλεις" της Παγκόσμιας Υγείας και στην λειτουργία του Γραφείου "Υγιείς Πόλεις" ως επιτελικού και συμβουλευτικού οργάνου χάραξης κοινωνικής πολιτικής και ως συντονιστικού οργάνου του "Εθνικού Δικτύου Υγιείς Πόλεις", στο οποίο συμμετέχουν 50 πόλεις της Ελλάδος.

3. Συμβολή της ΑΔΕΠ στην Τοπική Ανάπτυξη

Εκτός από την ανταλλαγή εμπειριών, απόψεων και τεχνογνωσίας, τα "ορατά αποτελέσματα των προγραμμάτων που υλοποίησε η ΑΔΕΠ, και τα οποία χαρακτηρίζονται και ως αποτελέσματα των δραστηριοτήτων της είναι :

- ◆ Η δημιουργία καινοτόμων θεσμών – υπηρεσιών
  - Το κέντρο Περιβάλλοντος και Υγείας
  - Το Γραφείο Πληροφόρησης του Πολίτη
  - Το Κέντρο Στήριξης Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες
  - Το Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών
- ◆ Η εφαρμογή πρωτοπόρων δραστηριοτήτων
  - Ανακύκλωση χαρτιού στα σχολεία
  - Προαγωγή υγείας για παιδιά και νέους
  - Εφαρμογή του πιλοτικού προγράμματος ανάπλασης των Εργατικών Κατοικιών Ταραμπούρα, με τη συνεργασία των κατοίκων (1994).
  - Εκτύπωση του οδηγού και χάρτη της πόλης
  - Ενημερωτική καμπάνια για την πρόληψη των τροχαίων με προβολές ειδικού εκπαιδευτικού φιλμ και σπότς σε πλατείες της πόλης και διανομή εντύπου υλικού (1994)
  - Η ανάλυση της Ταυτότητας Υγείας της Πάτρας.

Η ΑΔΕΠ έχει συστήσει από κοινού με το Δήμο Πατρών και την ΤΕΣΚ Ν, Αχαΐας, το Κ.Ε.Κ. "Επιμορφωτική Αχαΐας Α.Ε.", που έχει ως αντικείμενο την υλοποίηση Προγραμμάτων Κατάρτισης Αποκλεισμού και της Περιθωριοποίησης Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες.

4. Προοπτικές της ΑΔΕΠ

1. Η ΑΔΕΠ είναι ο φορέας διαχείρισης της κοινοτικής πρωτοβουλίας URBAN για την Πάτρα, που ανέρχεται σε ύψος 2.833.334 ECU και έχει διάρκεια 5 έτη(1995-1999). Το πρόγραμμα URBAN προβλέπει παρεμβάσεις για την κοινωνική ανασυγκρότηση και ανάπτυξη του ανθρωπίνου δυναμικού, για την ενίσχυση και την ενθάρρυνση παραγωγικών δραστηριοτήτων και δράσεις για την ανάπλαση του αστικού περιβάλλοντος.
2. Η ΑΔΕΠ, πέραν του έως τώρα έργου της, και των δραστηριοτήτων της που σκοπεύει να συνεχίσει, αποσκοπεί να παρέμβει ουσιαστικά και να αναλάβει πρωτοβουλίες για την Τοπική Ανάπτυξη, αναπτύσσοντας επιπλέον δραστηριότητες σε τομείς, όπως το περιβάλλον, η επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, η προστασία του καταναλωτή και η ορθολογική αξιοποίηση των πόρων της περιοχής.

5.ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Συμπερασματικά, η ΑΔΕΠ κατά την τετράχρονη λειτουργία της έχει καταφέρει να :

- ◆ Συμβάλλει στην αξιοποίηση εθνικών και κοινοτικών προγραμμάτων και χρηματοδοτήσεων.
- ◆ Αναπτύξει τεχνογνωσία και εμπειρία στην διαχείριση και υλοποίηση προγραμμάτων σε καινοτόμους τομείς
- ◆ Δημιουργήσει και να διατηρήσει σχέσεις επικοινωνίας και ανταλλαγής εμπειριών με Δήμους της Ελλάδας και του εξωτερικού, συμμετέχοντας σε εθνικά και διεθνή δίκτυα πόλεων
- ◆ Υποστηρίξει το Δήμο Πατρών, παρέχοντας σε αυτόν υπηρεσίες υψηλού επιπέδου και εξασφαλίζοντας την κατάλληλη επιστημονικοτεχνική στήριξη, για την αντιμετώπιση κάθε πολύπλοκου θέματος

- ◆ Δημιουργήσει έναν επιστημονικό πυρήνα, ικανό και έμπειρο, τον οποίο έχει στην υποστήριξη ευρύτερων αναπτυξιακών πρωτοβουλιών.

Η Αναπτυξιακή Δημοτική Επιχείρηση της Πάτρας έχει επιτύχει να πραγματοποιήσει σε σημαντικό βαθμό τις δραστηριότητες και το έργο της. Αυτό όμως δεν επιτεύχθηκε και τόσο εύκολα. Κατά τη διάρκεια υλοποίησης τους υπήρξαν προβλήματα αρκετά, κυρίως οικονομικά.

Το έργο λοιπόν της ΑΔΕΠ θα συνεχίζεται να πραγματοποιείται αποτελεσματικά για την περιοχή της Πάτρας και της Αχαιίας γενικότερα αν οι διάφοροι αρμόδιοι φορείς συμβάλλουν στην οικονομική χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων της κυρίως καθώς επίσης και στην εκτίμηση των αξιόλογων αποτελεσμάτων του έργου της.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΕΡΩΤΗΣΗ 1. Τι έχει επιτύχει η ΑΔΕΠ από το 1993 έως το 1999;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η Αναπτυξιακή Δημοτική Επιχείρηση Πάτρας επιγραμματικά έχει επιτύχει τα εξής :

- α) Την υλοποίηση διαφόρων κοινοτικών προγραμμάτων
- β) Την δημιουργία καινοτόμων προγραμμάτων περιβάλλοντος που περιλαμβάνουν την ανακύκλωση απορριμμάτων, την ανάπλαση παλαιού χώρου ταφής απορριμμάτων, την παρακολούθηση του νέου ΧΥΤΑ (χώρος υγειονομικής ταφής απορριμμάτων)
- γ) Τη λειτουργία του ενεργειακού κέντρου δυτικής Ελλάδος
- δ) Την υλοποίηση κοινωνικών προγραμμάτων και τη δημιουργία νέων κοινωνικών δεσμών.

ΕΡΩΤΗΣΗ 2 : Ποιος είναι ο τρόπος με τον οποίο τα μέλη της ΑΔΕΠ συζητούν και λαμβάνουν αποφάσεις για θέματα που την αφορούν ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όπως κάθε επιχείρηση έτσι και η ΑΔΕΠ έχει το δικό της διοικητικό συμβούλιο, που αποτελείται από 11 μέλη. Το διοικητικό συμβούλιο είναι αρμόδιο για την λήψη σημαντικών αποφάσεων, όπως πρόσληψη προσωπικού, λήψη διοικητικών αποφάσεων και υλοποίησης τους.

Για θέματα και ανάγκες καθημερινής οργάνωσης υπεύθυνοι είναι οι προϊστάμενοι τμημάτων όπου μαζί με τους υπαλλήλους συζητούνται τα διάφορα προβλήματα και παίρνονται κάποιες αποφάσεις. Βέβαια για τη σωστή λήψη αποφάσεων και την αποφυγή προβλημάτων ακολουθείται η ιεραρχική κλίμακα των υπαλλήλων για να επιτευχθεί η αποτελεσματικότητα της υλοποίησης των αποφάσεων.

ΕΡΩΤΗΣΗ 3 : Ποιος είναι ο ρόλος του Δημάρχου σε μια Δημοτική Επιχείρηση; Είναι θετική η παρέμβασή του;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ο Δήμαρχος είναι συνήθως πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου και ασκεί τα καθήκοντα του προέδρου. Σε περίπτωση της αλλαγής του επηρεάζεται μόνον η πολιτική βούληση. Μέχρι στιγμής στην ΑΔΕΠ δεν έχουν παρατηρηθεί αλλαγές. Ακολουθεί τη στρατηγική των καταστατικών της στόχων.

Ο Δήμαρχος σαν πρόεδρος του Δ.Σ. θα πρέπει να συνεργάζεται όπως και συνεργάζεται με το προσωπικό της ΑΔΕΠ για τη λήψη σωστών και αποτελεσματικών αποφάσεων.

ΕΡΩΤΗΣΗ 4: Σε ποιους τομείς έχει επιτύχει η ΑΔΕΠ; Έχει βοηθήσει τους πολίτες του Νομού Αχαΐας; Με ποιο τρόπο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όπως αναφέρεται και προηγούμενα στο έργο της ΑΔΕΠ, η ΑΔΕΠ σαν επιχείρηση έχει κοινωνικό χαρακτήρα και οι υπηρεσίες που προσφέρει δεν έχουν κερδοσκοπικό χαρακτήρα. Τέτοιες υπηρεσίες είναι οι διάφορες μελέτες που έχουν εκπονηθεί από το προσωπικό της για διάφορα έργα που αφορούν την πόλη της Πάτρας και η συνεργασία της με το Δήμο για την προσφορά εξειδικευμένου προσωπικού της προκειμένου να λειτουργήσουν κάποιες υπηρεσίες.

Ένας άλλος τομέας στον οποίο έχει επιτύχει η ΑΔΕΠ είναι η αξιοποίηση των κοινοτικών προγραμμάτων. Τα κοινοτικά προγράμματα αφορούν την προστασία του περιβάλλοντος, τη δημιουργία Κέντρων στήριξης Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες, την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας κ.λ.π.

Μέσα από την σωστή υλοποίηση των προγραμμάτων αυτών υλοποιούνται και οι διαφορετικές ανάγκες των πολιτών. Τα προγράμματα που αφορούν την ΑΔΕΠ καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα αναγκών που σίγουρα έχει βοηθήσει τους πολίτες του Νομού Αχαΐας.

ΕΡΩΤΗΣΗ 5: Έχει επιφέρει αλλαγές ο Νόμος Καποδίστριας στους στόχους της ΑΔΕΠ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ο νόμος Καποδίστριας έχει επιφέρει λίγες μόνο αλλαγές στους Δήμους που συνενώθηκαν. Στην ΑΔΕΠ σαν δημοτική επιχείρηση δεν έχει γίνει καμία αλλαγή ούτε θεσμικά μετά την εφαρμογή του Νόμου.

ΕΡΩΤΗΣΗ 6: Ποία είναι η σχέση σας με τις υπόλοιπες δημοτικές επιχειρήσεις; Συνεργάζεστε;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Υπάρχει συνεχής συνεργασία με τις υπόλοιπες δημοτικές επιχειρήσεις όχι μόνο του Νομού Αχαΐας αλλά και των άλλων πόλεων της Ελλάδας. Η συνεργασία αυτή επιτυγχάνεται μέσα από την κοινή συμμετοχή σε προγράμματα, την ανταλλαγή πληροφοριών και την οργάνωση κοινών ενημερωτικών εκδηλώσεων όπως είναι οι ημερίδες.

Βέβαια ο βασικός συνδετήριος κρίκος και οργανωτής κοινών πρωτοβουλιών είναι η Ελληνική Εταιρία τοπικής ανάπτυξης και αυτοδιοίκησης η οποία οργανώνει σεμινάριο για διάφορα θέματα και η οποία εδρεύει στην Αθήνα.

ΕΡΩΤΗΣΗ 7: Τι προβλήματα αντιμετωπίζει η ΑΔΕΠ σήμερα;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η ΑΔΕΠ αντιμετωπίζει κυρίως οικονομικά προβλήματα. Η ΑΔΕΠ είναι Ν.Π.Ι.Δ. και δεν υπάρξει αντιστοιχία του παραγόμενου προς το Δήμο έργου της με τον οικονομικό στόχο της επιχείρησης. Επειδή η επιχείρηση παρέχει έργο προς το Δήμο που δεν αποτιμάται πάντοτε οικονομικά και επειδή οι περισσότερες δραστηριότητες έχουν κοινωφελή χαρακτήρα αυτό έχει σαν αποτέλεσμα, το έργο της στην ουσία να μην αποφέρει πόρους οικονομικούς στην επιχείρηση.

Επομένως το οικονομικό είναι το κυριότερο πρόβλημα θα πρέπει να απασχολεί τους αρμόδιους φορείς, έτσι ώστε να συνεχίσουμε σωστά και αποτελεσματικά το έργο μας.

ΕΡΩΤΗΣΗ 8: Σύμφωνα με τα υπάρχοντα δεδομένα πως βλέπετε την μελλοντική πορεία και εξέλιξη της ΑΔΕΠ; Η εξέλιξη αυτή από τι εξαρτάται;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η ΑΔΕΠ έχει δημιουργήσει ως τώρα ένα σημαντικό κεφάλαιο με εξειδικευμένο και επιστημονικό προσωπικό που προοιωνίζει θετικά την δυνατότητα της να παρέχει εξειδικευμένο έργο, επιστημονικής στήριξης, κυρίως στο Δήμο Πατρών. Παράλληλα η ύπαρξη σημαντικού αριθμού κοινοτικών προγραμμάτων είναι μια θετική συγκυρία για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων της.

Αυτοί οι δυο θετικοί παράγοντες πρέπει να υπερασπιστούν την σημαντική δυσκολία που υπάρχει στις Δημοτικές Επιχειρήσεις αυτού του τύπου που είναι η μη επαρκής κάλυψη των οικονομικών της αναγκών.

Επομένως η μελλοντική εξέλιξη της ΑΔΕΠ και γενικά όλων των δημοτικών επιχειρήσεων στηρίζεται στον οικονομικό παράγοντα που αποτελεί την κινητήρια δύναμη για την εξέλιξη ή όχι των δημοτικών επιχειρήσεων.

Η συνέντευξη δόθηκε από την κ. Αλέκα Λάζαρη προϊσταμένη στο τμήμα των προγραμμάτων της ΑΔΕΠ.

ΚΕΝΤΡΟ ΤΟΠΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΧΑΪΑΣ Α.Ε.

ΚΤΑΔΑ

ΚΕΝΤΡΟ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΧΑΪΑΣ (Κ.Τ.Α.Δ.Α.)

Η Κ.Τ.Α.Δ.Α. Α.Ε. είναι μια αμιγής διαδημοτική – διακοινοτική επιχείρηση του άρθρου 274/1^α του Π.Δ. 323/89 Δημοτικού και κοινοτικού κώδικα. Μέλη της είναι οι 50 οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης της Δυτικής Αχαΐας, η ΤΕΔΚ Ν. Αχαΐας, οι Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι, οι Σύνδεσμοι Ο.Τ.Α. και τα Συμβούλια περιοχής.

1. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ

Το Κέντρο Τοπικής Ανάπτυξης Δυτικής Αχαΐας (ΚΤΑΔΑ) ξεκίνησε το 1991 με μέλη 23 οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης της περιοχής και την Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων (ΤΕΔΚ) Ν. Αχαΐας.

Η δημιουργία του ΚΤΑΔΑ υπαγορεύθηκε από τις ανάγκες διαχείρισης των προβλημάτων διακοινοτικού χαρακτήρα, διασφάλισης των όρων της τοπικής ανάπτυξης και αξιοποίησης των αναπτυξιακών πόρων και δυνατοτήτων της περιοχής. Για πρώτη φορά ένας συγκροτημένος ανεξάρτητος φορέας, με την ενεργό συμμετοχή εκπροσώπων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αλλά και απλών πολιτών, παρενέβη με συγκεκριμένες αρμοδιότητες στη δρομολόγηση των αναπτυξιακών συνθηκών στη Δυτική Αχαΐα.

Η εφαρμογή της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας Leader και η συμμετοχή του ΚΤΑΔΑ στο ελληνικό δίκτυο αποτελούσαν μέσα προώθησης του ολοκληρωμένου σχεδιασμού ανάπτυξης της περιοχής, μιας συμμετοχής με σεβασμό στο περιβάλλον και στον πολιτισμό.

Με όραμα και προοπτική και πάνω απ' όλα με κοινή αποδοχή στη διαμόρφωση των αναπτυξιακών κανόνων, το ΚΤΑΔΑ κατάφερε να συνδέσει τους στόχους και τις ανησυχίες των πολιτών της περιοχής με κοινή επιδίωξη την συλλογική αντιμετώπιση των προβλημάτων. Η συνεργασία των φορέων Τοπικής Αυτοδιοίκησης και η συμπόρευση τους, σε συνδυασμό με τη διαρκή ενημέρωση και την υλικότεχνική στήριξη των πρωτοβουλιών τους, ανέδειξαν την αναγνώριση του ρόλου του ΚΤΑΔΑ από τους πολίτες τους τελικούς αποδέκτες του έργου του.

Σήμερα το ΚΤΑΔΑ αποτελεί σημείο αναφοράς για τις κοινωνικές δυνάμεις της Δυτικής Αχαΐας. Η ευρεία κοινωνική αποδοχή και η στήριξη του από τους πολίτες της περιοχής επιβεβαιώνει τον καταλυτικό

ρόλο του στην αξιοποίηση των γνώσεων, των ικανοτήτων, των ιδεών και των πόρων για βελτίωση της ποιότητας ζωής.

Η περιοχή ενδιαφέροντος του ΚΤΑΔΑ αλλά και η περιοχή εφαρμογής του προγράμματος Leader περιλαμβάνεται από τα σύνορα των νομών Αχαΐας και Ηλείας, από τις Πόρτες μέχρι το Μετόχι, το Ιόνιο Πέλαγος, τον Πατραϊκό κόλπο μέχρι την Κοινότητα Ροϊτικών και στη συνέχεια από τις κοινότητες Μονοδένδρι, Βραχνέικα, Βασιλικό, Χαραυγή και Πόρτες.

Η έδρα του ΚΤΑΔΑ είναι στον Δήμο Κάτω Αχαΐας.

2. ΣΚΟΠΟΙ ΤΟΥ ΚΤΑΔΑ

Οι σκοποί του ΚΤΑΔΑ προήλθαν από συμφωνία όλων των συμμετεχόντων φορέων. Σύμφωνα με το καταστατικό οι σκοποί του είναι οι εξής:

1. Η τοπική, οικονομική, πνευματική και πολιτιστική ανάπτυξη της Δυτικής Αχαΐας.
2. Η αξιοποίηση, ανάπτυξη, διαχείριση, συντήρηση και προστασίας των φυσικών πόρων της περιοχής.
3. Η ανάληψη αναπτυξιακών και επενδυτικών πρωτοβουλιών με σκοπό την αξιοποίηση των δυνατοτήτων και τη μεγιστοποίηση της παραγωγικής διαδικασίας.
4. Η διενέργεια απογραφικών μελετών όλων των φυσικών πόρων και δυνατοτήτων της περιοχής της Δυτικής Αχαΐας.
5. Η εφαρμογή προγραμμάτων για την προστασία, ανάδειξη και διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος.
6. Η εκπόνηση κάθε κατηγορίας μελετών, τοπικών αναπτυξιακών προγραμμάτων, οικοσυστημάτων, δασικών πόρων, βιωσιμότητας, επενδύσεων, εθνικών ή κοινοτικών προγραμμάτων είτε από τις υπηρεσίες του κέντρου είτε από συμβεβλημένους μ' αυτό μελετητές.
7. Η εκτέλεση έργων, εργασιών ή προμηθειών που ανατίθενται από κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου.
8. Η συνεργασία με κάθε δημόσια υπηρεσία, ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ, οργανισμούς, ιδρύματα του εσωτερικού ή εξωτερικού που σκοπό έχουν τη διαμόρφωση των όρων ανάπτυξης της Δυτικής Αχαΐας. Ιδιαίτερως προβλέπεται η συνεργασία με τα θεσμοθετημένα όργανα περιφερειακής ανάπτυξης, την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και την περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος στα πλαίσια του δημοκρατικού προγραμματισμού με επιδίωξη την συνδρομή του ΚΤΑΔΑ στην Ανάπτυξη της περιφέρειας.

9. Η μελέτη και η καταγραφή των εκπαιδευτικών αναγκών της περιοχής και η διαχείριση προγραμμάτων εκπαίδευσης κατάρτισης και επιμόρφωσης των κατοίκων της Δυτικής Αχαΐας.
10. Η σύσταση Υπηρεσίας Διαχείρισης Εκμεταλλεύσεων σύμφωνα με σχετική απόφαση του Υπουργείου Εργασίας.
11. Η ίδρυση από το ΚΤΑΔΑ ή σε συνεργασία με άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα (οργανισμούς) Ο.Τ.Α., ΤΕΔΚ, Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις, Επιμελητήριο, Τράπεζες, φορείς Δημοσίου Τομέα, Πανεπιστήμιο, ΤΕΙ, θυγατρικών Εταιριών και Επιχειρήσεων του Δημοτικού ή κοινοτικού κώδικα για την ανάληψη και προώθηση κάθε αναπτυξιακής δραστηριότητας.
12. Η επεξεργασία, η υποβολή προτάσεων και υλοποίηση προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες και τις εθνικές αρχές.
13. Η εφαρμογή κάθε προγράμματος επιστημονικής και οικονομικής συνεργασίας της χώρας μας με τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες και τρίτες χώρες.

3. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ – ΣΤΕΛΕΧΙΑΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

Το ΚΤΑΔΑ Α.Ε. διοικείται από 11μελές διοικητικό συμβούλιο, το οποίο εκλέγεται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων και έχει θητεία 4 χρόνων. Τα 9 μέλη του Δ.Σ. είναι αιρετοί εκπρόσωποι των μετόχων Ο.Τ.Α., ένα μέλος της είναι εκπρόσωπος της περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος και ένα μέλος είναι εκπρόσωπος της ένωσης Αγροτικών συνεταιρισμών Πάτρας. Η αντιπροσωπευτική σύνθεση του Δ.Σ. της επαρχίας εξασφαλίζει την καλή γνώση των τοπικών ιδιαιτεροτήτων, και συνθηκών, καθώς κατοχυρώνει τη διαχειριστική και διοικητική εμπειρία των μελών του η οποία είναι απαραίτητη για την επιτυχή λειτουργία της εταιρίας.

Το Δ.Σ. καθορίζει την πολιτική της εταιρίας, διαχειρίζεται την περιουσία της και αποφασίζει για κάθε ενέργεια που αφορά την επιδίωξη, προώθηση και εκπλήρωση των καταστατικών σκοπών της.

Στελεχιακό Δυναμικό

Το ΚΤΑΔΑ Α.Ε. απασχολεί σήμερα περίπου 10 εργαζομένους με μόνιμη σχέση εργασίας. Οι εργαζόμενοι είναι κυρίως απόφοιτοι

ανωτάτων και ανωτέρων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων με εξειδικευμένη επιστημονική κατάρτιση και γνώση των τοπικών συνθηκών. Η εταιρεία κατέβαλλε προσπάθειες ώστε η στελέχωση της να πραγματοποιηθεί από νέους επιστήμονες, καταγόμενους από τη δυτική Αχαΐα. Πέραν των μόνιμων εργαζομένων το ΚΤΑΔΑ Α.Ε. συνεργάζεται με επιστήμονες, μελετητές και συμβούλους ανάπτυξης, οι οποίοι συμμετέχουν στην εκπόνηση εξειδικευμένων έργων.

Ο πλούσιος εξοπλισμός της εταιρείας, με σύγχρονα ηλεκτρονικά συστήματα δίνει τη δυνατότητα πλήρους και αυτόνομης κάλυψης των αναγκών της ενώ παράλληλα επιδιώκεται εκσυγχρονισμός της υλικοτεχνικής υποδομής ώστε να επιτυγχάνεται η υψηλότερη δυνατή παροχή υπηρεσιών προς τους μετόχους ΟΤΑ, και κάθε συναλλασσόμενο φορέα ή ιδιώτη στην προσπάθεια υλοποίησης των σκοπών της.

4. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Από την ίδρυση του το ΚΤΑΔΑ Α.Ε. συνεκτιμώντας τις ανάγκες της περιοχής της και υλοποιώντας τους καταστατικούς όρους, έχει να παρουσιάσει ένα ευρύ πλέγμα δραστηριοτήτων που ξεκινά από την ανάπτυξη του αγροτικού τουρισμού, την επαγγελματική κατάρτιση την στήριξη μικρομεσαίων επιχειρήσεων, την ενθάρρυνση πρωτοβουλιών και καινοτομιών καθώς εκτείνεται στην έρευνα και τη διαχείριση των τοπικών πόρων και γνωρισμάτων.

4.1. Leader I

Από την κοινοτική πρωτοβουλία Leader I που εφαρμόστηκε για την ενίσχυση και ενθάρρυνση τοπικών πρωτοβουλιών με σκοπό την ανάπτυξη του αγροτικού χώρου, το ΚΤΑΔΑ εφάρμοσε χρηματοδοτικό σχέδιο 790,5 εκ.δρχ. το οποίο κατανεμήθηκε ως εξής:

M1 ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΣΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

(45,750 ΕΚ.ΔΡΧ 5,8%)

M2 ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

(54,167 ΕΚ.ΔΡΧ 6,8%)

M3 ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ - ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

(366,473 ΕΚ.ΔΡΧ 46,4%)

M4 ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

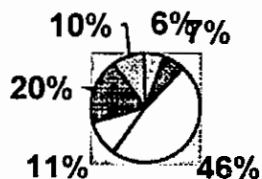
(88,5 ΕΚ.ΔΡΧ 11,2%)

M5 ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΤΟΠΙΚΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

(159,464 ΕΚ.ΔΡΧ 20,2%)

Μ6 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΦΟΡΕΑ (79,150 ΕΚ.ΔΡΧ 9,6%)

ΓΡΑΦΗΜΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΛΕΑΙ

- M1=ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΣΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
- M2=ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
- M3=ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ - ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ
- M4=ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
- M5=ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΤΟΠΙΚΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ
- M6=ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΦΟΡΕΩΝ

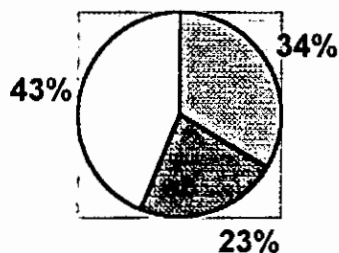
Η χρηματοδότηση ανά πηγή συμμετοχής στο συνολικό προϋπολογισμό του προγράμματος έχει ως εξής:

ΙΔΙΩΤΕΣ – ΟΤΑ 33,5%

ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ 22,6%

ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ 43,9%

ΓΡΑΦΗΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΑΝΑ ΠΗΓΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

- ΙΔΙΩΤΕΣ - ΟΤΑ
- ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
- ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

Αναλυτικά οι δραστηριότητες που υλοποιήθηκαν από το ΚΤΑΔΑ με την αξιοποίηση του Leader I είναι :

M1 ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ

1^ο Η εκπόνηση των τριών ακόλουθων μελετών αφορούν τη Δυτική Αχαΐα:

- ◆ Μελέτη "Στρατηγικής Ανάπτυξης περιοχής Δυτικής Αχαΐας"
- ◆ Μελέτη "Διαχείρισης και προστασίας υδάτινων πόρων Δυτικής Αχαΐας – Προκαταρκτική μελέτη δυνατότητα σύστασης φορέα"
- ◆ Μελέτη "Διαχείριση απορριμμάτων"

2^ο Η δικτύωση και εξοπλισμός κοινοτήτων, κέντρων της περιοχής με προμήθεια εγκατάσταση και τεχνική υποστήριξη περιφερειακών κέντρων με Η/Υ, εκτυπωτή, modem, fax, λογισμικό ώστε να αντεπεξέλθουν στις αυξημένες ανάγκες τους.

3^ο Η δημιουργία τοπικού πληροφοριακού συστήματος (GIS) ως κέντρου ενημέρωσης και διαχείρισης πληροφοριών που έχουν γεωγραφική αναφορά.

4^ο Η τεχνική βοήθεια στους φορείς υλοποίησης έργων και προώθηση στόχων του Leader I στην περιοχή.

M2 ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Το ΚΤΑΔΑ με επιτυχία υλοποίησης 7 διαφορετικά προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης τόσο των κατοίκων της περιοχής όσο και των εμπλεκόμενων στο πρόγραμμα Leader I.

Αντικείμενα αυτών των προγραμμάτων ήταν:

- ◆ Υποστήριξη ΜΜΕ (μικρομεσαίων επιχειρήσεων)
- ◆ Αγροτουρισμός
- ◆ Αγροτική ανάπτυξη – Σύγχρονες μορφές καλλιέργειας
- ◆ Επιμόρφωση Στελεχών Ο.Τ.Α. – γραμματέων
- ◆ Επιμόρφωση Στελεχών Περιφερειακής Ανάπτυξης
- ◆ Επιμόρφωση Στελεχών εναλλακτικών μορφών τουρισμού
- ◆ Πρόγραμμα κατάρτισης συμβούλων πολιτιστικής δραστηριότητας

Μ3 ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ – ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Το Leader I έδωσε ένασμα στην Δυτική Αχαΐα για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων, άγνωστων πριν λίγα χρόνια.

Ο αγροτουρισμός άνοιξε νέους ορίζοντες σε μια περιοχή με έντονα τουριστικά χαρακτηριστικά και σημαντικό μέρος της τοπικής οικονομίας βασισμένο στο δευτερογενή τομέα.

Το ΚΤΑΔΑ μέσω του Leader I ενίσχυσε την κατασκευή αγροτουριστικών καταλυμάτων, κυρίως μικρών οικογενειακών εκμεταλλεύσεων που λειτουργούν ως μονάδες ανάδειξης των τοπικών στοιχείων. Δυο σημαντικές πιλοτικές παρεμβάσεις έγιναν στις κοινότητες Φώσταινας (για την κάλυξη αναγκών της ΒΙΠΕ) και Σανταμερίου (όπου συγκεντρώνονται αθλητές ανεμοπτερισμού από όλη την Ελλάδα). Παράλληλα επιδοτήθηκε η κατασκευή ξενώνα 10 δωματίων στην Ιερά Μονή Αγίου Νικολάου Σπάτα, ώστε να καλυφθούν οι ανάγκες των εκατοντάδων προσκυνητών στην Μονή.

Συνολικά έχουν επιδοτηθεί 12 παρεμβάσεις με συνολικό αριθμό 61 δωματίων, πλην της παρέμβασης στην Ι.Μ. Αγίου Νικολάου Σπάτα. Η ανάπτυξη αγροτουρισμού τουρισμού ενισχύθηκε στα πλαίσια του προγράμματος και με συμπληρωματικές ενέργειες όπως:

1. Μελέτη αισθητικών και λειτουργικών προτύπων για τα καταλύματα (Μ1)
2. Κατασκευή Μουσείου Φυσικής Ιστορίας στην Κοινότητα Μετοχίου.
3. Ενέργειες αξιοποίησης και ανάδειξης της ορεινής περιοχής όρος Μόβρη.
4. Δημιουργία γραφείου τουριστικών πληροφοριών με σκοπό την ενίσχυση του τουρισμού της Δυτικής Αχαΐας.
5. Η αναπαλαίωση νεοκλασικού κτιρίου που λειτουργεί με τη μορφή πολιτιστικού κέντρου στην Κάτω Αχαΐα.
6. Η κατασκευή κινητής σκηνής για τη διεξαγωγή εκδηλώσεων σε κοινότητες της περιοχής.

Στο Μ5 εντάχθηκαν:

1. Παραγωγή βιντεοταινίας παρουσίασης της περιοχής.
2. Διαφημιστικό σπότ για τη Μαυροδάφνη
3. Έκδοση Ιστορικού βιβλίου της περιοχής
4. Εκτύπωση αναλυτικών χαρτών και ενημερωτικών φυλλαδίων
5. Δημιουργία φωτογραφικού αρχείου της περιοχής

M4 ΜΙΚΡΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Στα πλαίσια του Leader I το ΚΤΑΔΑ επιδότησε τον εκσυγχρονισμό 7 μικρομεσαίων επιχειρήσεων της περιοχής, αυξάνοντας την ανταγωνιστικότητά τους. Πρόκειται για επιχειρήσεις κυρίως του δευτερογενούς τομέα που διατηρούν παραδοσιακές δραστηριότητες της περιοχής (π.χ. ζυμαρικά, ξυλουργείο) ή επιχειρήσεις που διευκολύνουν τις αγροτικές δραστηριότητες (επισκευή γεωργικών κινητήρων, εκτυπώσεις χαρτοκιβωτίων συσκευασίας κ.τ.λ.).

M5 ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΤΟΠΙΚΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Από το μέτρο αυτό επιδοτήθηκαν 7 μονάδες παραγωγής παραδοσιακών προϊόντων της περιοχής με σκοπό τον εκσυγχρονισμό ή την ανανέωση του μηχανολογικού εξοπλισμού. Παράλληλα, υλοποιείται πρόγραμμα προβολής και προώθησης των δραστηριοτήτων περιοχής εφαρμογής του leader.

M6 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

Από το μέτρο 7 χρηματοδοτήθηκαν οι εξής δραστηριότητες:

- ◆ Αμοιβές προσωπικού που απασχολείται στην υλοποίηση του προγράμματος και λειτουργικά έξοδα του ΚΤΑΔΑ κατά τη διάρκεια υλοποίησης του Leader I
- ◆ Διαμόρφωση χώρων λειτουργίας του ΚΤΑΔΑ και αγορά επίπλων.
- ◆ Αγορά ηλεκτρονικού εξοπλισμού (δίκτυο Η/Υ – εκτυπωτές, software, fax, φωτοαντιγραφικό μηχάνημα κλπ.) ώστε να ανταποκριθεί στις ανάγκες υλοποίησης του προγράμματος.

Για την αντικειμενικότερη λειτουργία και την επιτυχία όλων των παραπάνω το ΚΤΑΔΑ Α.Ε. στηρίχθηκε στο ενδιαφέρον των εμπλεκόμενων για τον τόπο μας και στη διαφάνεια σε όλες τις ενέργειες της.

Προς τούτο:

- Υπήρχε συνεχής ενημέρωση των κατοίκων και φορέων της περιοχής.
- Προέβη σε δυο προκηρύξεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος για το πρόγραμμα Leader I τον Αύγουστο και το Νοέμβριο το 1993 με αποτέλεσμα την υποδοχή αιτήσεων 2 δις δραχ. περίπου.

- Υπήρξε απόλυτη διαφάνεια στις αξιολογήσεις των συνεργατών και επενδυτών.
- Καθιέρωσε ειδικό σύστημα κριτηρίων αποτελεσματικής αξιολόγησης επενδύσεων αναθέτοντας σε αρχικό στάδιο την αξιολόγηση των επενδυτών σε συνεργάτες του ιδιωτικού και του δημοσίου τομέα.
- Συνεργάστηκε με το επιστημονικό δυναμικό της περιοχής και τους φορείς του δημοσίου τομέα, ενεργοποιώντας τους για την επίτευξη των στόχων της.
- Κατέβαλε και καταβάλλει διαρκή προσπάθεια για την όσο το δυνατόν καλύτερη εσωτερική οργάνωση.

Όλες οι επιλογές και δραστηριότητες του ΚΤΑΔΑ κινήθηκαν με βάση τους ειδικούς στόχους του Leader όπως διατυπώθηκαν από την επιτροπή αγροτικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης RAY MAC SHARRY TO 1993. Η αγροτική ανάπτυξη είναι δυνατή μόνο όταν όλοι οι τοπικοί εταίροι μοιράζονται έναν κοινό σκοπό, που έχει τις ρίζες του στην γεωγραφία, τον πολιτισμό ή την τοπική κοινωνία. Το πιο εντυπωσιακό χαρακτηριστικό των ομάδων του Leader είναι ο ενθουσιασμός τους και η ικανότητα τους να τον μεταδίδουν στον τοπικό πληθυσμό.

4.2. ΑΛΛΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το ΚΤΑΔΑ Α.Ε. έχει υποβάλλει προτάσεις σε νέες κοινοτικές πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στην ενίσχυση της οικονομικής συνεργασίας ή την υποστήριξη επιμέρους επαγγελματιών δραστηριοτήτων όπως:

- Το INTERREG II που προωθεί τη διασυνοριακή συνεργασία στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Το LEADER II που αποβλέπει στην αξιολόγηση και αξιοποίηση γεωργικών πόρων και δυνατοτήτων, καθώς και στην ανάληψη του αγροτικού τομέα.
- Το PRESCA, μέσο του οποίου ενισχύεται ο αλιευτικός τομέας.
- Και τέλος το NOW όπου αποσκοπεί στην ανάκαμψη της απασχόλησης και στη δημιουργία ίσων ευκαιριών για τις γυναίκες στην αγορά εργασίας. Η περιοχή του ΚΤΑΔΑ στο πρόγραμμα NOW συνυπεβλήθει με αναπτυξιακές εταιρίες της Δυτικής και Κεντρικής Ελλάδος.

Η δημιουργία του ΚΤΑΔΑ έδωσε μια μοναδική ευκαιρία συζήτησης και ανταλλαγής απόψεων για την τοπική ανάπτυξη στη Δυτική Αχαΐα.

Σκέψεις, ιδέες, ικανότητες, ανησυχίες και προβληματισμοί που τα προηγούμενα χρόνια παρέμεναν αναξιοποίητα, βρήκαν τρόπο εφαρμογής. Για πρώτη φορά ένας ανεξάρτητος φορέας κατόρθωσε να συσπειρώσει τις παραγωγικές κοινωνικές και επιστημονικές δυνάμεις της περιοχής και να προσδώσει πραγματικό νόημα στον όρο ανάπτυξη.

Η πρώτη πενταετία ενεργοποίησης του ΚΤΑΔΑ έχει αποφέρει πολλά και ορατά αποτελέσματα. Η Δυτική Αχαΐα, περιοχή πλούσια σε πόρους και δυνατότητες, απέκτησε χάρη στη λειτουργία του ΚΤΑΔΑ, αναπτύχθηκε ταυτότητα. Σε αυτό συνέβαλε κατά το μεγαλύτερο μέρος η ευρεία αποδοχή και στήριξη του από τους φορείς και πολίτες της περιοχής.

Η ανταπόκριση που υπήρξε στις πρωτοβουλίες του ΚΤΑΔΑ αποτελούμενη από στελέχη της εταιρίας, άριστους γνώστες της τοπικής πραγματικότητας, διαδραμάτισε και διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην προσέγγιση και ενεργοποίηση των πολιτών. Άλλωστε η συμμετοχή του τοπικού πληθυσμού στην εφαρμογή των αναπτυξιακών προγραμμάτων είναι μια από τις καταστατικές αρχές του ΚΤΑΔΑ. Η συμμετοχή αυτή έρχεται να καλύψει τρεις σημαντικές ανάγκες:

- α) Την αξιοποίηση ιδεών, γνώσεων, ικανοτήτων, πόρων και πρωτοβουλιών που αναπτύσσονται σε τοπικό επίπεδο.
- β) Τη συστράτευση όλων των οικονομικών, κοινωνικών ακόμα και πολιτικών δυνάμεων στην αντιμετώπιση των διαρθρωτικών προβλημάτων και στην εξεύρεση αποτελεσματικών λύσεων καθώς και στη βελτίωση των όρων υποδομής.
- γ) Την ένταξη των οργανωμένων τοπικών φορέων στις κοινοτικές αναπτυξιακές πρωτοβουλίες, οι οποίες καθορίζουν σε μεγάλη κλίμακα τις στρατηγικές επιλογές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η ενεργοποίηση των φορέων και πολιτών ήταν ίσως το δυσκολότερο κομμάτι του συνολικού έργου του ΚΤΑΔΑ. Έτσι κάθε εφαρμοσμένο πρόγραμμα έχει τρεις διαφορετικές φάσεις:

- α) Την αρχική ευαισθητοποίηση και πρόκληση ενδιαφέροντος.
- β) Τη δεύτερη φάση της διάγνωσης και εκπόνησης του προγράμματος, του εντοπισμού των προβλημάτων και των επιλογών δράσεως.
- γ) Την τελική φάση της εφαρμογής και παρακολούθησης.

Σε κάθε φάση είναι διαφορετική η συμμετοχή των ενδιαφερομένων, ο τρόπος συμμετοχής και τα πρόσωπα που συμμετέχουν.

Τελικώς η ΚΤΑΔΑ Α.Ε. επεχείρησε με επιτυχία να γίνει μοχλός ανάπτυξης σε μια πράγματι πλούσια σε πόρους περιοχή που ωστόσο υστερούσε σημαντικά σε ρυθμούς ανάπτυξης. Η αντιστροφή αυτής της κατάστασης και η δημιουργία μιας αισιόδοξης εικόνας στο επίκεντρο της οποίας βρίσκεται η διάθεση προσφοράς για τον τόπο που ζούμε και δημιουργούμε, ήταν οι πιο σημαντικοί στόχοι της εταιρίας που επετεύχθησαν.

Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΕΡΩΤΗΣΗ: Τι έχει επιτύχει το ΚΤΑΔΑ από το 1991 που ιδρύθηκε έως σήμερα; Πώς έχει βοηθήσει τους πολίτες της Δυτικής Αχαΐας;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Το ΚΤΑΔΑ ιδρύθηκε το 1991 σαν αστική μη κερδοσκοπική, με 20 ΟΤΑ. Ήταν ένα σωματείο και διατηρούσε βιβλία Γ κατηγορίας.

Το 1993 ξεκίνησε να πραγματοποιείται η κοινοτική πρωτοβουλία Leader για τη δυτική Αχαΐα. Αναλυτικά μπορούμε να τονίσουμε κάποια ιδιαίτερα σημεία της επιτυχίας του ΚΤΑΔΑ με τα εξής:

1. Το πρόγραμμα της κοινότητας Leader I όπου αρχικά αφορούσε τα απορρίμματα, τη διαχείριση των υδάτινων πότων και μελέτες για τη στρατηγική ανάπτυξη της περιοχής.
Η μελέτη για τα απορρίμματα χρησιμοποιήθηκε περισσότερο από τους δήμους της περιοχής για να καθορίσουν τα τέλη που επιβάρυναν και επιβαρύνουν τους κατοίκους της. Ουσιαστικά η κάθε κοινότητα ανέθετε στο Συμβούλιο της περιοχής την υποδομή των απορριμμάτων, τα Συμβούλια περιοχής με τη σειρά τους εφόσον δεν μπορούσαν να φέρουν σε πέρας την ανάγκη αυτή, ανέθεταν την αρμοδιότητα αυτή στο ΚΤΑΔΑ, με τελικό αποτέλεσμα τα τέλη να τα παίρνουν τα συμβούλια της περιοχής. Το ΚΤΑΔΑ δηλαδή έβαλε το προσωπικό και οι κοινότητες με τη σειρά τους τα απορριμματοφόρα. Αυτή ήταν και η πρώτη προσπάθεια του ΚΤΑΔΑ να πείσουν τους πολίτες πως μπορούν να τους εμπιστευθούν κάποιες αρμοδιότητες που θα ωφελήσουν την περιοχή. Ήταν η αρχή της συνεργασίας που θέλησε το ΚΤΑΔΑ να επιτύχει.
2. Μηχανογράφηση του ΤΑΠ (τέλους ακίνητης περιουσίας) όπου έβαζαν τέλος σε κάθε σπίτι χωριστά με αποτέλεσμα να είναι πιο οικονομικό για όλους τους κατοίκους.
3. Υλοποίηση άλλων κοινοτικών προγραμμάτων
4. Στήριξη ΟΤΑ σε θέματα μηχανογράφησης όπου υπάρχει και νομική βάση για πληροφορίες.
5. Έκδοση τουριστικών εντύπων έτσι ώστε να υπάρχει προβολή για τις περιοχές της Δυτικής Αχαΐας. Πρέπει να σημειώσουμε πως ήταν το πρώτο υλικό που κυκλοφόρησε στο νομό.
6. Παραγωγή βίντεο για τον υδροβιότοπο της Στροφιλίας και για τα κρασιά της περιοχής έτσι ώστε να γίνονται γνωστά στον κόσμο.

7. Leader II. Το πρόγραμμα αυτό αφορούσε όλον το νομό και έτσι ιδρύθηκε μια άλλη εταιρία η ΑΧΑΪΑ Α.Ε. στην οποία το ΚΤΑΔΑ είναι μέτοχος και εκπροσωπεί τη Δυτική Αχαΐα. Στην ΑΧΑΪΑ Α.Ε. συμμετέχουν κυρίως εκπρόσωποι ορεινών περιοχών του νομού.
8. Και τέλος η σύσταση αναπτυξιακού συνδέσμου της περιοχής.

Όσον αφορά το κατά πως έχει βοηθήσει τους πολίτες θα πρέπει να τονίσουμε πως η βοήθεια του ΚΤΑΔΑ ήταν και πιστεύουμε, θα είναι η Οικονομική βοήθεια καθώς και η αναβάθμιση της περιοχής.

Ειδικότερα, τα χρήματα τα οποία εισήλθαν στην περιοχή μέσω των κοινοτικών προγραμμάτων Leader I και Leader II, προσέφεραν τη δυνατότητα να αξιοποιηθούν οι περιοχές αυτές όπου χωρίς χρήματα δε θα μπορούσαν να είχαν επιτευχθεί οι παραπάνω στόχοι.

Τέλος για πρώτη φορά με τη βοήθεια του ΚΤΑΔΑ, 80 κοινότητες κάθισαν όλες μαζί για συζητήσουν τα προβλήματα που τις αφορούσαν.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποιος είναι ο τρόπος με τον οποίο τα μέλη του ΚΤΑΔΑ συζητούν και αποφασίζουν για θέματα που την αφορούν;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Οι αποφάσεις λαμβάνονται κατά πλειοψηφία από τα μέλη του Δ.Σ. Οι πιο σημαντικές αποφάσεις όπως η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, η συμμετοχή σε άλλες εταιρίες και η τροποποίηση του σκοπού της λαμβάνονται από τη Γενική Συνέλευση που συνεδριάζει μια φορά το χρόνο. Ουσιαστικά η διαδικασία είναι απλή γιατί η Γενική Συνέλευση χαράζει τη Στρατηγική για την πορεία του ΚΤΑΔΑ ενώ το διοικητικό συμβούλιο υλοποιεί τους στόχους της αυτής στρατηγικής.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποιος ο ρόλος του Δημάρχου; Επηρεάζεται το ΚΤΑΔΑ από την αλλαγή αυτού;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Αρχικά θα πρέπει να τονίσουμε πως από κάθε μέτοχο του ΚΤΑΔΑ, που μπορεί να είναι κυρίως οι δήμοι και οι κοινότητες της περιοχής, στέλνονται εκπρόσωποι όπου όλοι είναι αιρετοί. Τα αιρετά αυτά πρόσωπα ,μπορεί να είναι είτε ο Δήμαρχος είτε ένας απλός σύμβουλος που να είναι γνώστης των προβλημάτων του τόπου, έτσι ώστε να μπορεί με τη σειρά του να εκπροσωπήσει τους κατοίκους της περιοχής του. Ουσιαστικά ο Δήμαρχος είναι εκπρόσωπος των κατοίκων και μέτοχος του ΚΤΑΔΑ. Πάντως μέχρι στιγμής δεν έχουμε συναντήσει

κάποιο πρόβλημα στην αλλαγή του Δημάρχου και πιστεύουμε πως ούτε στην πορεία θα υπάρξει τέτοιο πρόβλημα γιατί όλοι αγωνιζόμαστε για το καλό της περιοχής και ουσιαστικά το ΚΤΑΔΑ είναι ένα μέσο για τον οποιονδήποτε δήμαρχο να υλοποιήσει τους στόχους του.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποια η σχέση σας με άλλες δημοτικές επιχειρήσεις συνεργάζεστε;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Συνεργασία υπάρχει με δημοτικές επιχειρήσεις άλλων νομών χωρίς να αποκλείουμε το ενδεχόμενο συνεργασίας με δημοτικές επιχειρήσεις εντός νομού, απλώς υπάρχει ένας μικρός ανταγωνισμός στις Δ.Ε. εντός του νομού πράγμα που δεν υπάρχει σε Δ.Ε. εκτός νομού.

Γίνονται διάφορες συγκεντρώσεις από εκπροσώπους δημοτικών επιχειρήσεων όλων των νομών που μας δίνει τη δυνατότητα να έχουμε άμεση επαφή με ανθρώπους που μπορούν να μας δώσουν πληροφορίες για θέματα κοινού ενδιαφέροντος που δεν είναι τίποτε άλλο παρά μόνο η λειτουργία της δημοτικής επιχείρησης και με ποιόν τρόπο μπορεί να γίνει καλύτερη.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Σύμφωνα με τα υπάρχοντα δεδομένα πως βλέπετε τη μελλοντική πορεία του ΚΤΑΔΑ; Ο νόμος Καποδίστρια έχει επιφέρει κάποιες αλλαγές; Αν ναι ποιες είναι αυτές;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η μελλοντική πορεία του ΚΤΑΔΑ εξαρτάται από τους νέους δήμους αν θέλουν να χρησιμοποιήσουν την εταιρία σαν μέσο για να υλοποιήσουν τους στόχους τους, και φυσικά κατά πόσο η εταιρία θα μπορεί να αντεπεξέλθει στις ανάγκες των δήμων. Πιστεύουμε όμως πως μέχρι στιγμής τα έχουμε καταφέρει πάρα πολύ καλά και έτσι ελπίζουμε ότι πρόκειται να γίνει και στο μέλλον.

Είμαστε σε θέση να αναλάβουμε οποιαδήποτε αρμοδιότητα μας ανατεθεί και είμαστε σίγουροι πως με τον τεχνολογικό μας εξοπλισμό και το ειδικευμένο πλέον προσωπικό θα προσπαθήσουμε να εκπληρώσουμε τους στόχους τους.

Τέλος ο νέος νόμος Καποδίστριας δεν έχει επιφέρει καμία αλλαγή στη δημοτική επιχείρηση του ΚΤΑΔΑ, αλλά ούτε προβλέπουμε κάποιες αλλαγές.

Η συνέντευξη δόθηκε από την προϊσταμένη κ. Χριστίνα Παπαδοπούλου.

ΑΧΑΪΑ Α.Ε.

ΑΧΑΪΑ Α.Ε.

Αρχικά η εταιρία ονομαζόταν ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΟΡΕΙΝΗΣ ΑΧΑΪΑΣ «ΑΝ.ΟΡ.Α. Α.Ε.» αλλά στη συνέχεια με την τροποποίηση του καταστατικού της εταιρίας και τη συμμετοχή του ΚΕΝΤΡΟΥ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΧΑΪΑΣ «ΚΤΑΔΑ Α.Ε.» το οποίο είναι Ανώνυμη Αναπτυξιακή Εταιρία των οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης της Δυτικής Αχαΐας, μετονομάστηκε σε Αναπτυξιακή Εταιρία Τοπικής Αυτοδιοίκησης «ΑΧΑΪΑ Α.Ε.».

Η ΑΧΑΪΑ Α.Ε. υπέγραψε σύμβαση με το υπουργείο Γεωργίας στις 28-5-98, αφού προηγουμένως έγινε τροποποίηση του καταστατικού της μετά από πολλές συναντήσεις και συσκέψεις με την παρέμβαση της περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος και τη συνεργασία με το υπουργείο Γεωργίας ώστε να βρεθεί τρόπος συνεργασίας μεταξύ αρχικά τεσσάρων προτάσεων που είχαν προκριθεί, και στη συνέχεια με την υποχρέωση εφαρμογής προγράμματος στη Δυτική Αχαΐα και στην υπόλοιπη Αιγιάλεια.

Στο νομό Αχαΐας η Κοινοτική Πρωτοβουλία Leader II υλοποιείται από την Αναπτυξιακή Εταιρία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Αχαΐα Α.Ε. όπου σε αυτή μετέχουν οι παρακάτω οργανισμοί και φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης:

- 1^ο Ο Δήμος Μαρτυρικής πόλης Καλαβρύτων.
- 2^ο Κοινότητα Μανέσιου Καλαβρύτων.
- 3^ο Χιονοδρομικό Κέντρο Καλαβρύτων.
- 4^ο Παραλαδώνιος Σύνδεσμος Επ. Καλαβρύτων.
- 5^ο 4^ο Συμβούλιο περιοχής Τριταίας – Επ. Πατρών.
- 6^ο 11^ο Συμβούλιο περιοχής Αιγιάλειας.
- 7^ο 12^ο Συμβούλιο περιοχής Καλαβρύτων.
- 8^ο 13^ο Συμβούλιο περιοχής Κλειτορίας – Επ. Καλαβρύτων.
- 9^ο 14^ο Συμβούλιο περιοχής Δάφνης – Επ. Καλαβρύτων.
- 10^ο Κ.Τ.Α.Δ.Α. Α.Ε.

Μετά το νόμο Καποδίστριας οι μετοχές μεταφέρονται στους νέους Δήμους και η μετοχική σύνθεση της «ΑΧΑΪΑ Α.Ε.» έχει ως εξής:

1. Δήμος Καλαβρύτων.
2. Χιονοδρομικό κέντρο Καλαβρύτων.
3. Δήμους Αρονίας – Λευκασίου – Παιών – Τριταίας – Αιγείρας – Καλετζίου.

4. Παραλαδώνιος Σύνδεσμος Δάφνης – Επ. Καλαβρύτων.

5. Κ.Τ.Α.Δ.Α. Α.Ε.

Η μεταβίβαση των μετοχών από τους παλαιούς μετόχους στους νέους θα γίνει με τέτοιο τρόπο όπου θα προβλέπεται από το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ «ΑΧΑΪΑ Α.Ε.»

Η οργανωτική σύνθεση της ΑΧΑΪΑ Α.Ε. αποτελείται:

- Από τον πρόεδρο του Δ.Σ. ο οποίος είναι και υπεύθυνος του προγράμματος τον κ. Βαρβιτσιώτη Δημήτριο.
- Από έναν ειδικό σύμβουλο αξιολόγησης της εταιρίας .
- Από το προσωπικό στο κεντρικό κατάστημα, στα Καλάβρυτα όπου απασχολεί τέσσερα άτομα, και στο προσωπικό στο υποκατάστημα στην Κάτω Αχαΐα όπου απασχολεί επίσης τέσσερα άτομα.

Το κεντρικό κατάστημα στα Καλάβρυτα εξυπηρετεί τις επαρχίες των Καλαβρύτων και Αιγιαλείας, ενώ το υποκατάστημα της εταιρίας στην Κάτω Αχαΐα εξυπηρετεί την επαρχία Πατρών.

Για την ομαλή υλοποίηση του προγράμματος η επικοινωνία του κεντρικού και του υποκαταστήματος γίνεται με ηλεκτρονική σύνδεση μέσω δικτύου ISDN, καθώς τηρείται ενιαίο λογιστικό σύστημα με βάση την έδρα της εταιρίας στα Καλάβρυτα.

ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Όπως προαναφέρθηκε η «ΑΧΑΪΑ Α.Ε.» έχει σαν μετόχους της σχεδόν όλους τους Ο.Τ.Α. του Ν. Αχαΐας είτε απ' ευθείας ως μετόχους, είτε έμμεσα μέσω της ΚΤΑΔΑ ΑΕ. Η εκπροσώπηση όλων των φορέων είναι στην Γενική Συνέλευση της εταιρίας.

Σύμφωνα λοιπόν με το καταστατικό και τον νόμο η εταιρία διοικείται από το Δ.Σ. που αποτελείται από 15 συμβούλους και στο οποίο μετέχουν εκπρόσωποι φορέων όλων των περιοχών. Οι αποφάσεις λαμβάνονται κατά πλειοψηφία.

Για όλα τα σημαντικά θέματα που αφορούν την πορεία υλοποίησης του Leader II αποφασίζει το Δ.Σ της εταιρίας.

Η εταιρία επίσης συγκροτεί ομάδες πρωτοβουλίας είτε από εκπροσώπους του Δ.Σ. είτε από υπαλλήλους της εταιρίας, οι οποίοι επεξεργάζονται διάφορα θέματα όπως για παράδειγμα τη λειτουργία της

εταιρείας, θέματα περιφερειακής ανάπτυξης και τα εισηγούνται στο Δ.Σ. προκειμένου να προωθηθούν σε επόμενο στάδιο υλοποίησης τους.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΟΤΔ

Η ΟΤΔ Αχαΐα Α.Ε. έχει συνεργασία με το ελληνικό δίκτυο Leader και με την Aeidl. Υπάρχει ήδη συνεργασία με τις ΟΤΔ « ΠΑΡΝΩΝ Α.Ε.», ΑΠΟΔΟΤΙΑΣ, ΟΦΙΟΝΕΙΑΣ, ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ, ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΗΛΕΙΑΣ.

Η συνεργασία και η επικοινωνία με τις προαναφερόμενες ΟΤΔ ειδικά σε θέματα σύνταξης των τευχών δημοσιοποίησης του προγράμματος, επίλυσης προβλημάτων διαχειριστικής φύσεως κ.α. εξέδωσε πολλές πρακτικές λύσεις σε πολλά ζητήματα τα οποία οι ομάδες αυτές είχαν αντιμετωπίσει δεδομένου ότι είχαν προγενέστερα προχωρήσει στη δημοσιοποίηση και υλοποίηση του προγράμματος.

Επιγραμματικά αναφέρουμε ότι στο νομό Αχαΐας υπάρχει και μια ακόμη δημοτική επιχείρηση η ΔΕΠΙΑΠ η οποία ως αντικείμενο έχει την πολιτιστική κάλυψη και ανάπτυξη της περιοχής.

Δεν μπορούμε να επεκταθούμε σ' αυτή περισσότερο γιατί Δε λειτουργεί ακόμα όπως οι άλλες δημοτικές επιχειρήσεις και τούτο διότι δεν έχει καθοριστεί ακόμη το θεσμικό της πλαίσιο.

ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΑΧΑΪΑ ΑΕ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ-ΕΡΓΟ ΤΗΣ ΑΧΑΪΑ Α.Ε.

Από τη μέχρι σήμερα υλοποίηση των Μ4 και Μ5 διαφαίνεται σαφώς η ανάγκη στήριξης της τυροκομικής παραγωγής, ειδικά στις ορεινές περιοχές, υπάρχει η αναβίωση οικοτεχνιών που απειλούνται με εξαφάνιση καθώς και παραδοσιακών προϊόντων τα οποία έτειναν προς εξαφάνιση όπως για παράδειγμα η παραγωγή άγριου τριαντάφυλλου και προϊόντων που παράγονται από την επεξεργασία του ροδοπέταλου.

Ακόμη διαπιστώνεται η ανάδειξη κάποιων τοπικών δεξιοτήτων και γίνεται παραγωγή ξύλινων διακοσμητικών αντικειμένων καθώς και παραδοσιακών αντικειμένων.

Για το συντονισμό των δράσεων της Ο.Τ.Α. με άλλα εφαρμοσμένα προγράμματα, υπάρχει συνεργασία με χρηματοδοτούμενα προγράμματα όπως RUDAL MARKET PLACE – και κάποιες δραστηριότητες στο ΜΜΕ που πραγματοποιούνται από την ΕΑΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ.

Όσον αφορά την αξιοποίηση των δυνατοτήτων που δίνονται δια μέσου προγράμματος και ειδικότερα στο Μ5 που έχει σχέση με δυναμικές καλλιέργειες και βιολογικά παραγόμενα γεωργικά προϊόντα έχει διαπιστωθεί μια ολιγωρία που είναι αποτέλεσμα στην έλλειψη ενημέρωσης των αγροτών των ορεινών περιοχών για τις βιολογικές καλλιέργειες καθώς και στην έλλειψη τεχνικής υποστήριξης και μη ευαισθητοποίηση των αγροτών σε μια κατεύθυνση δραστηριοτήτων.

Η ΑΧΑΪΑ Α.Ε. σκοπεύει να δραστηριοποιηθεί στην ενημέρωση αυτού του τομέα με συγκεκριμένες ενέργειες που σχεδιάζονται, ενημέρωση από γεωπόνους κ.α.

Στην επαρχία των Καλαβρύτων υπάρχουν τρία γραφεία Γεωργικής Ανάπτυξης (Καλάβρυτα, Κλειτορία, Δάφνη) τα οποία δεν έχουν προσωπικό από δεκαετίας, ενώ η Αχαΐα Α.Ε. προσπαθεί να ανορθώσει τον τομέα αυτό έτσι ώστε να βοηθήσουν τους πολίτες της επαρχίας να έχουν τη σωστή ενημέρωση για οποιοδήποτε νέο προϊόν μπορεί να δραστηριοποιηθεί.

Διαφαίνεται μια διαφοροποίηση στον αγροτικό τομέα της περιοχής που σημαίνει πως μπορεί να υπάρξει εκσυγχρονισμός και αξιοποίηση των παραδοσιακών προϊόντων της περιοχής και που αφορούν την κτηνοτροφία καθώς και η εισαγωγή νέων τάσεων στη γεωργία, όπου έχει βοηθήσει αρκετά η διαδικασία των αναδασμών, όπως η αγροτική και τουριστική ανάπτυξη. Επιχειρήσεις διαθέτουν τοπικά προϊόντα στους τουρίστες που επισκέπτονται την περιοχή, και ανάπτυξη της ψυχαγωγίας ειδικά στην περιοχή των Καλαβρύτων όπου υπάρχει το χιονοδρομικό κέντρο. Έτσι αντιστράφηκε τοπικά το κλίμα εγκατάλειψης και ερήμωσης που υπήρχε.

Στο Μ6 έχει σχεδιαστεί η προώθηση τοπικών πολιτιστικών δραστηριοτήτων και η ανάδειξη των ιδιαιτεροτήτων της περιοχής.

Το μέτρο αυτό συνδέεται άμεσα με το μέτρο του αγροτουρισμού και στοχεύει στη διατήρηση, βελτίωση, ανάδειξη και αξιοποίηση του περιβάλλοντος και του περιβάλλοντος του χώρου.

Στο μέτρο αυτό η ΟΤΔ έχει επιλέξει την υποστήριξη, μουσείου αγροτικής πολιτιστικής κληρονομιάς, αναπαλαίωση, ανάδειξη και αξιοποίηση ιστορικών και παραδοσιακών κτιρίων, διαδρομές, προσβάσεις και γεφύρια σε αξιόλογα σημεία με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τέλος οργάνωση μικρών εκθεσιακών χώρων σε περιοχές που είναι απαραίτητα.

Το έργο της ΟΤΔ ΑΧΑΪΑΣ Α.Ε. αποτελείται και από πολλές καινοτόμες προτάσεις ου αφορούν και στοχεύουν στην ανάπτυξη της περιοχής.

Σαν καινοτόμες προτάσεις μπορούμε να χαρακτηρίσουμε αυτές που έχουν σχέση με το χειμερινό και εναλλακτικό τουρισμό, την ανάπτυξη κατασκηνωτικών περιβαλλοντικών κτιρίων. Οι προτάσεις αυτές έχουν σκοπό της αξιοποίηση ενός πλούτου που αφθονεί αλλά μένει αναξιοποίητος. Τον πλούτο της αυθεντικής φύσης.

Καινοτομία παρουσιάζει η αναβίωση μιας οικοτεχνίας επεξεργασίας των ροδοπέταλων των άγριων ρόδων που αυτοφυούν στην περιοχή. Το άγριο τριαντάφυλλο είναι αυτοφύες στην ορεινή περιοχή όπου παλαιότερα αποτελούσε σήμα κατατεθέν για όλους τους φράχτες των Καλαβρύτων και της γύρω περιοχής.

Την εποχή της άνθησης αποτελούσε μια πολύ σημαντική απασχόληση και έδινε ένα σημαντικό εισόδημα σε πολλά νοικοκυριά δεδομένου ότι η συλλογή του μπορεί να γίνει μόνο με τα χέρια και απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή. Επίσης μπορεί από την ώρα της συλλογής να μεταφερθεί αμέσως στο εργαστήριο και να παραμείνει σε δροσερό και σκιερό μέρος για να διατηρήσει το υπέροχο και απaráμιλλο άρωμά του. Η εκμηχάνιση της αγροτικής ζωής και η δύσκολη περίοδος για την περιοχή είχαν σαν αποτέλεσμα τη σχετική εγκατάλειψη της παραγωγής και τη μείωση της τοπικής παραγωγής. Σήμερα υπάρχει επιστροφή των καταναλωτών σε προϊόντα οικοτεχνίας που παράγονται με παραδοσιακό τρόπο με σύγχρονες όμως προδιαγραφές και ελέγχους.

Η σχετική επένδυση αφορά τη δημιουργία ενός κάθετα οργανωμένου πυρήνα παραγωγής άγριου αρωματικού τριαντάφυλλου σε μια καλλιέργεια που κοντεύει να εξαφανισθεί και είναι μοναδική στην Ελλάδα.

Σημαντική καινοτομία και πανελλήνια τουλάχιστον πρωτοπορία παρουσιάζει η πρόταση που υποβάλλει ο ΟΤΔ για υλοποίηση της καταγραφής του χώρου της ΟΤΔ σε τρισδιάστατο ηλεκτρονικό μοντέλο. Το μοντέλο αυτό θα έχει τη δυνατότητα εικονικής προσομοίωσης των διαδρόμων σε διάφορες διαδρομές με ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Στις διαδρομές αυτές θα υπάρχει η δυνατότητα flight simulation και αποτύπωσης με καταγραφή όλων των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών που παρουσιάζει κάθε διαδρομή.

Η πρόταση αυτή βρίσκεται στην ομίχλη των σημερινών τεχνολογικών δυνατοτήτων και η τεχνογνωσία της θα μεταφερθεί σε όλες τις άλλες ΟΤΔ που επιθυμούν να την εφαρμόσουν για την περιοχή τους.

Σκοπός όλων αυτών που εργαζονται στην δημοτική επιχείρηση είναι η παρουσία στο διαδύκτιο δυνατοτήτων στον ενδιαφερόμενο για την εικονική γνωριμία μιας περιοχής και σε συνέχεια στην προσέλκυσή του να τη γνωρίζει εκ του φυσικού.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η κοινοτική πρωτοβουλία leader II την οποία έχει αναλάβει να υλοποιήσει μέσα στα πλαίσια του έργου της η ΑΧΑΪΑ Α.Ε. είναι μια ευκαιρία για την περιοχή που δεν πρέπει να χαθεί. Είναι ευκαιρία, γιατί είναι δυνατό με κάποιες προϋποθέσεις να λειτουργήσει σαν καταλύτης για την τοπική ανάπτυξη.

Η «ΑΧΑΪΑ Α.Ε.» έκανε και κάνει σημαντικές προσπάθειες για να αναπτύξει την περιοχή σε πολλούς τομείς. Πραγματοποίησε συναντήσεις με εκπροσώπους του Υπουργείου Γεωργίας για να υπογράψει σύμβαση τελικά με αυτό στις 28/5/98. Αυτό έγινε αφού προηγουμένως τροποποιήθηκε το καταστατικό της μετά από πολλές συναντήσεις και συσκέψεις και με ρην παρέμβαση της περιφέρειας δυτικής Ελλάδος και με τη συνεργασία του Υπουργείου Γεωργίας ώστε να βρεθεί τρόπος συνεργασίας μεταξύ αρχικά των τεσσάρων προτάσεων που είχαν προκριθεί και στη συνέχεια με την υποχρέωση εφαρμογής προγράμματος στη δυτική Αχαΐα και στην υπόλοιπη Αιγιάλεια.

Τελικά σήμερα παρά το γεγονός της καθυστέρησης που υπήρξε προκειμένου να επέλθει η επιβεβλημένη από το Υπουργείο Γεωργίας συνεργασία μεταξύ των φορέων, που ερχικά είχαν υποβάλλει ανταγωνιστικές προτάσεις, αξίζει να σημειωθεί το πρωτοεμφανές θετικό στοιχείο της προσπάθειας που είναι η αρμονική συνλειτουργία εκπροσώπων από όλες τις περιοχές του νομού Αχαΐας στα πλαίσια της Αναπτυξιακής Εταιρίας Α.Ε.

Το αποτέλεσμα αυτό δικαιώνει τις προσπάθειες που έγιναν από τα μέλη της ΑΧΑΪΑΣ Α.Ε. για συνεργασία αλλά και τους ιθύνοντες του Υπουργείου Γεωργίας έστω και πειστικά, τη «συννενόηση αυτή».

Έτσι διαμορφώνεται σταδιακά ένα «εργαλείο» ανάπτυξης του νομού και ιδιαίτερα των υποβαθμισμένων περιοχών, με απαίτηση πλούσιας εμπειρίας στη διαχείριση και στην παραγωγή ανάπτυξης με καθοδήγηση από άλλους φορείς και η σύνθεση των ιδιαιτεροτήτων των περιοχών μας. Η πλούσια εμπειρία από τη διαχείριση του LEADER II δημιουργεί προϋποθέσεις αξιοποίησης και επόμενων προγραμμάτων ανάπτυξης των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών αποδίδοντας το φορέα που έλειπε από την Αχαΐα.

Όως τελικά συμπεραίνουμε το γεγονός να υλοποιηθούν κάποια προγράμματα που θα συμβάλλουν σημαντικά στην τοπική ανάπτυξη είναι συνάρτηση προσπάθειών πολλών φορέων. Αυτό που έχει σημασία είναι να παραληφθούν οι αντιρρήσεις και οι ανταγωνισμοί μεταξύ αρμόδιων φορέων και να δράσουν από κοινού. Και αυτό γιατί οι ορεινές

μειονεκτικές περιοχές αλλά και όλος ο νομός Αχαΐας το δικαιούνται. Αυτό βέβαια εξαρτάται και από την κρατική συμμετοχή η οποία θα πρέπει να ενισχύσει οποιαδήποτε προσπάθεια γίνεται για την ανάπτυξη των δήμων και κοινοτήτων.

**ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΟ
ΚΕΝΤΡΟ
ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ**

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ

ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ

Τα χιονοδρομικά κέντρα αναπτύσσονται σε περιοχές με κατάλληλη κλίση του εδάφους καθώς και χιόνωση και άλλες κλιματολογικές συνθήκες, άνεμοι – υγρασία. Ο χρόνος λειτουργίας των χιονοδρομικών κέντρων στην βόρεια και κεντρική Ευρώπη είναι συνήθως από τα τέλη Νοεμβρίου έως τα τέλη Απριλίου.

Το ιδιαίτερο καθεστώς τη Ευρώπης είναι υπόθεση φορέων τοπικής αυτοδιοίκησης ή και του κράτους τα ξενοδοχειακά καταλύματα στο σύνολό τους σχεδόν, ανήκουν σε ιδιώτες ενώ αρκετά χιονοδρομικά κέντρα διαφημίζονται από ιδιωτικές εταιρίες οι οποίες εισπράττουν σεβαστά ποσά.

Πέραν από τον εξοπλισμό του χιονοδρομικού κέντρου που συνήθως απαρτίζεται από τους διάφορους αναβατήρες, τα ειδικά lifts για παιδιά, τις ειδικές περιοχές monoski, surfing, free style skiing, τον μηχανολογικό εξοπλισμό (χιονοστρωτήρες) και κανόνι (για τεχνητό χιόνι) το εκπαιδευτικό προσωπικό, τα συστήματα ιατρικής και φαρμακευτικής βοήθειας, θα πρέπει, όπως γίνεται, να οργανώνονται μια σειρά εκδηλώσεων όπως εκδρομές σε γειτονικές περιοχές με ιδιαιτερότητα στο φυσικό περιβάλλον, και στα τοπικά έθιμα με πολιτιστικές εκδηλώσεις έτσι ώστε να προβάλλουν τα ήθη και τα έθιμα καθώς και την προβολή των τοπικών προϊόντων.

ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ

Το ποσοστό των ελλήνων τουριστών που πραγματοποιούν διακοπές σε ορεινά τουριστικά κέντρα το χειμώνα δεν είναι μεγάλο, παρουσιάζει όμως σημαντικές αυξητικές τάσεις τα τελευταία χρόνια.

Στην Ελλάδα λειτουργούν 20 χιονοδρομικά κέντρα τα οποία ανήκουν σε κρατικούς ή συλλογικούς φορείς. Τα περισσότερα χιονοδρομικά αυτά κέντρα δεν ικανοποιούν τις διεθνείς προδιαγραφές και υστερούν έναντι

χωρών με παρόμοιες κλιματολογικές συνθήκες. Κανένα χιονοδρομικό κέντρο Δε διαθέτει ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις. Εξαιρεση αποτελεί το χιονοδρομικό κέντρο Σελίου και το Καρπενησιού στο οποίο λειτουργεί πλήρως εξοπλισμένος ξενώνας.

Από πλευράς κίνηση πρώτο είναι το χιονοδρομικό κέντρο Παρνασού και ακολουθούν τα χιονοδρομικά κέντρα του Σελίου, Χελμού, Νάουσας και Πηλίου.

ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ

Το χιονοδρομικό κέντρο Καλαβρύτων είναι δημοτική επιχείρηση και λειτουργεί από το Νοέμβριο του 1988. Απέχει 14χλμ. Από την πόλη των Καλαβρύτων και βρίσκεται στη ΒΔ πλευρά του Χελμού στη θέση Βαθειά Λάκα και σε υψόμετρο από 1650μ. έως 2340μ. Είναι το δεύτερο χιονοδρομικό κέντρο της Ελλάδας με επτά συνολικά αναβατήρες συνολικής δυνατότητας μεταφοράς 5.000 ατόμων ανά ώρα που εξυπηρετούν δώδεκα πίστες όλων των επιπέδων συνολικού μήκους 20 χμ.

Διαθέτει άνετους χώρους parking, sale υποδοχής (καφετέριες – εστιατόρια) σταθμό Α' βοθηιών με ιατρό, σχολή με πεπειραμένους εκπαιδευτές σκι και κατάστημα ενοικίασης και πώληση χιονοδρομικού εξοπλισμού.

Το χιονοδρομικό κέντρο λειτουργεί καθημερινά κατά τη χειμερινή περίοδο, η οποία συνήθως διαρκεί από τα μέσα Δεκεμβρίου έως τα τέλη Απριλίου από 08.30 έως 16.00 με δυνατότητα παράτασης του ωραρίου σε εξαιρετικές περιπτώσεις.

Το χιονοδρομικό κέντρο στην προσπάθειά του για την καλύτερη παροχή υπηρεσιών συνεχώς βελτιώνει και επεκτείνει τις εγκαταστάσεις του ώστε πολύ γρήγορα να γίνει εφάμιλλο των αντίστοιχων ευρωπαϊκών κέντρων.

ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ

Τα ελληνικά χιονοδρομικά κέντρα είναι ελλειμματικά κατά τη λειτουργία τους. Παρόλα αυτά υπάρχει τεράστιο όφελος από πλευράς

οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης για τους κατοίκους των γειτονικών περιοχών.

Για τον παραπάνω λόγο προσπαθούμε κάθε χρόνο να προσφέρουμε ότι καλύτερο για τους επισκέπτες μας ώστε να μένουν ικανοποιημένοι και να υπάρχει εισροή περισσότερου κόσμου.

Κάποια άμεσα σχέδια της επιχείρησης για την επόμενη χρονιά είναι η κατασκευή, στην κορυφή Νεραιδοράχη και σε υψόμετρο 2340μ. εκεί όπου καταλήγει ο αναβατήρας ΣΤΥΓΑ, ενός κτιρίου συνολικής επιφάνειας 2.000τμ. στο οποίο θα λειτουργήσουν καφετέρια, εστιατόριο και θα υπάρχει δυνατότητα διαμονής.

Ήδη έχουν ολοκληρωθεί όλες οι σχετικές μελέτες και η έναρξη του θα γίνει τη χειμερινή περίοδο 1999-2000.

Τέλος τα σχέδια της επιχείρησης έως το έτος 2000 είναι :

1. Η εγκατάσταση συστήματος παραγωγής τεχνητού χιονιού για την κάλυψη όλων των πιστών (η μελέτη ήδη βρίσκεται στην επιχείρηση), ένα σημαντικό έργο προϋπολογισμού 1 δις Δρ. που σίγουρα θα εξασφαλίσει τη συνεχή λειτουργία του χιονοδρομικού κέντρου ανεξάρτητα των καιρικών συνθηκών, επιμηκύνοντας επιπλέον και τη διάρκεια λειτουργίας του.
2. Η κατασκευή ξενοδοχειακών μονάδων δίπλα στις εγκαταστάσεις του κέντρου στη θέση Ξερόκαμπος για τη δυνατότητα διαμονής μεγάλου αριθμού επισκεπτών καθ' όλη τη διάρκεια του έτους και
3. Η εγκατάσταση νέων πιο σύγχρονων αναβατήρων με μεγαλύτερη δυνατότητα μεταφοράς ανά ώρα και παράλληλα η δημιουργία νέων πιστών όλων των επιπέδων.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ – ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ

Ο χιονοδρομικός τουρισμός βρίσκεται σε σπαργανώδη μορφή στην Ελλάδα και όχι μόνο έναντι των «Αλπικών» χωρών αλλά και έναντι χωρών με παρόμοιες κλιματολογικές και οικονομικοκοινωνικές συνθήκες όπως η Ισπανία, η Ιταλία και τα Βαλκανικά κράτη.

Παρόλα αυτά η χώρα μας πληρεί τις προϋποθέσεις για την ανάπτυξη του χιονοτουρισμού, τουλάχιστον για το τρίμηνο Ιανουαρίου, Φεβρουαρίου, Μαρτίου.

Οι κυριότεροι λόγοι που συνηγορούν σε αυτό είναι:

- Η εξοικονόμηση συνναλλάγματος, δεδομένου ότι χιλιάδες Έλληνες μεταβένουν κάθε χρόνο σε χιονοδρομικά κέντρα του εξωτερικού για διακοπές.

- Η οικονομική ανάπτυξη των ορεινών περιοχών και η αύξηση του βιοτικού επιπέδου των κατοίκων. Οι περιοχές αυτές δε διαθέτουν εναλλακτική δυνατότητα ταχείας βελτίωσης των οικονομικών συνθηκών.
- Η παραμονή του ορεινού πληθυσμού στον τόπο κατοικίας τους, εφόσον δημιουργούνται ικανοποιητικές εργασιακές και οικονομικές συνθήκες.
- Η επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, δεδομένου ότι η μεγάλη πλειοψηφία των τουριστών επισκέπτεται την Ελλάδα σε θερινούς μήνες. Η «χειμερινή υποδομή» μπορεί να χρησιμοποιηθεί και τον υπόλοιπο χρόνο.
- Η προβολή του αθλητικού προφίλ της χώρας στα χειμερινά αθλήματα.

Έχει αποδειχθεί ότι η ανάπτυξη των χιονοδρομικών κέντρων είναι άμεσα συνδεδεμένη με την κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Το γεγονός αυτό της τάσης αύξησης του αριθμού των χιονοδρομικών κέντρων συνδυάζεται με την αυξανόμενη ζήτηση. Παρόλα αυτά όμως, το υψηλό οικονομικό και περιβαλλοντικό κόστος ανάπτυξης και συντήρησης με την κλίμακα του ελληνικού χώρου και το μικρό εύρος της χειμερινής περιόδου επιβάλλουν το μικρό ριθμό ανάπτυξης του τομέα αυτού.

Για να επιτευχθεί η ανάπτυξη του χειμερινού τουρισμού βασικός παράγοντας του οποίου είναι τα χιονοδρομικά κέντρα, πρέπει να υπάρξει προσέγγιση με όλους τους φορείς που έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον για την ανάπτυξη αυτού του τομέα. Παράλληλα με τη συμμετοχή των κατοίκων και των φορέων τοπικής αυτοδιοίκησης, πρέπει να προσελκύσουν ιδιώτες επιχειρηματίες που έχουν εμπειρία στον τομέα αυτόν. Θα πρέπει να κινητοποιηθούν όλοι οι αρμόδιοι φορείς όπως το Υπουργείο Τουρισμού, ο ΕΟΤ, οι αναπτυξιακές τράπεζες ώστε να υπάρχει προσέλκυση των επενδυτών.

Επίσης όλες οι τοπικές αυτοδιοικήσεις θα πρέπει να κατέχουν φυλλάδια ειδικά για τη διαφήμιση των χιονοδρομικών κέντρων.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Παρόλο που η ανάπτυξη των χιονοδρομικών κέντρων στην Ελλάδα βρίσκεται θα μπορούσαμε να πούμε σε ένα ενδιάμεσο στάδιο, το ενδιαφέρον του κόσμου παρουσιάζει συνεχή αύξηση τα τελευταία χρόνια με ευίωνες προοπτικές για το μέλλον.

Η μετάβαση σε ένα τουριστικό πρότυπο, ενταγμένο στις τοπικές κοινωνικοοικονομικές δομές, στοχεύει ουσιαστικά στην αναζωογόνηση των ορεινών περιοχών. Οι κάτοικοι των αστικών περιοχών πρέπει να αντιληφθούν την αναγκαιότητα διατήρησης των ορεινών περιοχών. Αυτό όμως πρέπει να το αντιληφθούν και όλοι οι αρμόδιοι φορείς, οι οποίοι παίρνοντας τις σωστές αποφάσεις και συμβάλλοντας οικονομικά στην περαιτέρω ανάπτυξη των χιονοδρομικών κέντρων, τα οποία με τη σειρά τους θα συμβάλλουν στην τοπική ανάπτυξη και την άνοδο του βιοτικού επιπέδου των κατοίκων.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι αξίζει τουλάχιστον να ενισχυθούν τα ήδη υπάρχοντα χιονοδρομικά κέντρα αφού είναι σκόπιμη η αποφυγή δημιουργίας μεγάλης κλίμακας χιονοδρομικών κέντρων, λόγω της ευθραυστότητας του φυσικού περιβάλλοντος της χώρας.

Το χιονοδρομικό κέντρο Καλαβρύτων έχει συμβάλλει και έχει τη δυνατότητα να συμβάλλει και στο μέλλον στην ανάπτυξη του τουρισμού στο νομό. Τα οικονομικά προβλήματα που έχει όσον αφορά την επέκτασή του και τη βελτίωσή του ας ληφθούν υπόψη για να συνεχίσει να είναι ένας σημαντικός παράγοντας ανάπτυξης στο νομό Αχαΐας .

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποιοι είναι οι πόροι του χιονοδρομικού κέντρου;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Εισροή χρημάτων έχουμε κυρίως από τα εισιτήρια από τους αναβατήρες και τα διάφορα ενοίκια που λαμβάνουμε από την ενοικίαση των εστιατορίων και του καταστήματος ενοικίασης εξοπλισμού σκι. Επίσης χορηγίες – διαφημιστικά όπως της εταιρίας Panafon και τέλος από έκτακτες χορηγήσεις από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πώς λαμβάνονται οι αποφάσεις;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Οι αποφάσεις λαμβάνονται με εισηγήσεις του διευθυντή ενώ το δημοτικό συμβούλιο ορίζει το διοικητικό.

Γνωρίζουμε ότι στις δημοτικές επιχειρήσεις ο δήμαρχος συνήθως είναι πρόεδρος του Δ.Σ. στη δική μας όμως επιχείρηση τουλάχιστον για φέτος ο δήμαρχος δε θα συμμετέχει στην επιχείρηση όπως την προηγούμενη χρονιά όπου ο δήμαρχος ήταν ο πρόεδρος του Δ.Σ.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Υπάρχει συνεργασία με τα υπόλοιπα χιονοδρομικά κέντρα της χώρας;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Οποσδήποτε υπάρχει συνεργασία και στηρίζεται κυρίως στην ανταλλαγή πληροφοριών για γενικά προβλήματα και τεχνικά προβλήματα. Τονίζουμε ότι είναι αρκετά σημαντικό γιατί στην Ελλάδα στερούμαστε των άλλων ευρωπαϊκών χιονοδρομικών κέντρων και με αμοιβαία συνεργασία και προσπάθεια θέλουμε να φτάσουμε σε ένα επίπεδο ισόβαθμό τους. Η φιλοσοφία βέβαια κάθε κέντρου είναι διαφορετική, παρόλα αυτά η συνεργασία είναι έμμεση.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Σαν δημοτική επιχείρηση πως συμβάλλει στην τοπική ανάπτυξη και τους πολίτες της;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Τόσο για τα Καλάβρυτα όσο και για την περιοχή έχει συμβάλλει στην ανάπτυξη της οικονομίας και πιστεύουμε ότι και για τα υπόλοιπα 10 χρόνια θα παρέχει το ίδιο καλές υπηρεσίες. Οι επενδύσεις όμως αργούν να ακολουθήσουν την ανάπτυξη του χιονοδρομικού κέντρου και αυτό γιατί έχουμε 5.000 επισκέπτες και έχουμε μόνο 1.000

κρεβάτια. Πέραν από την οικονομική βοήθεια της περιοχής παρά τα προβλήματα μας μπορούμε να πούμε πως η περιοχή έχει γίνει πιο γνωστή στο ευρύτερο κοινό και οι επισκέπτες συνεχώς αυξάνονται που έχουν όφελος και οι καταστηματάρχες των Καλαβρύτων.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Σύμφωνα με τα υπάρχοντα δεδομένα πως βλέπετε την μελλοντική εξέλιξη του κέντρου και από τι κυρίως εξαρτάται;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Πιστεύουμε πως προτεραιότητα είναι το να γίνει καλή υποδομή, σε σχέση με τα υπόλοιπα κέντρα που είναι πιο καλά φιλοσοφημένα και που συνεργάζονται με ξένα κέντρα.

Υπάρχουν βέβαια πολλά προβλήματα όπως ο δρόμος για το κέντρο, χρειαζόμαστε καλύτερα γραφεία, αναβατήρες που θα εξυπηρετούν καλύτερα τους επισκέπτες.

Υπάρχουν σχέδια για νέα κτίρια και μελέτες για τεχνητό χιόνι όπως στην Ευρώπη για τη βελτίωση της ποιότητας.

Σχέδια για ξενοδοχειακή μονάδα. Υπάρχει όμως κάποιος οικονομικός προβληματισμός γιατί το κράτος δεν έχει κάποια πλάνα για ορεινό τουρισμό. Προσπαθούμε να βρούμε τρόπους που θα προσελκύσουν τουρίστες κατά την καλοκαιρινή περίοδο όπως ορειβασίες, βόλτες με αναβατήρες, παιχνίδια κ.α. διαπιστώνουμε όμως ότι γενικά ο έλληνας δεν αγαπάει το βουνό όμως αν δημιουργηθούν οι κατάλληλες συνθήκες μπορεί να προσελκύσει κόσμο.

Παρά τα σχέδια που έχουμε πρέπει να βρεθεί χρηματοδότηση από διάφορες κρατικές επιχορηγήσεις, ευρωπαϊκά προγράμματα επιχορήγησης της τάξεως 60-100%.

Συνεργαζόμαστε άμεσα με την Αχαΐα Α.Ε. και μας καλύπτουν μικρά ποσά τα οποία έσοδα δεν επαρκούν.

Το χιονοδρομικό κέντρο έχει καταφέρει να καλύπτει τα λειτουργικά έξοδα τα οποία φτάνουν και είναι έτοιμα για την επόμενη σεζόν.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποιος ο ρόλος του δημάρχου;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ο ρόλος του δεν είναι πολύ σημαντικός και ενδιαφέρεται μόνο για τη χάραξη της πολιτικής του για την ανάπτυξη του κέντρου. Όσον αφορά τα λειτουργικά θέματα υπάρχει συνεργασία με το Δ.Σ. και το δήμαρχο.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Λειτουργεί το καλοκαίρι το χιονοδρομικό κέντρο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Το καλοκαίρι είναι μια νεκρή περίοδος. Παράλληλα σκοπός μας είναι να αναπτυχθεί η χιονοδρομία του ορεινού τουρισμού, ο έμμεσος και άμεσος σκοπός μας είναι η αύξηση της τουριστικής οικονομίας.

Αυτοί που επισκέπτονται τα Καλάβρυτα κυρίως οι έλληνες ενδιαφέρονται περισσότερο να έρθουν στο χιονοδρομικό κέντρο για να αθληθούν παρά για να μάθουν την ιστορία των Καλαβρύτων. Έτσι ενδιαφερόμαστε και προσπαθούμε να αξιοποιήσουμε και το καλοκαίρι το κέντρο πραγματοποιώντας κάποιες εκδηλώσεις όπως ορειβασίες, βόλτες με αναβατήρες, παιχνίδια κ.τ.λ.

Το σκι είναι ένα ανερχόμενο άθλημα στην Ελλάδα και πιστεύουμε πως παρά τα προβλήματα μας θα αντεπεξέλθουμε σε όλες τις απαιτήσεις.

Η συνέντευξη έχει δοθεί από τον κ. Τσεκούρα Γεώργιο διευθυντή του χιονοδρομικού κέντρου.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Σήμερα στην Ελλάδα, όπου έχουν καταγραφεί ότι υπάρχουν και δραστηριοποιούνται 964 συνολικά επιχειρήσεις, ανά κλάδο οικονομίας:

Πρωτογενής τομέας: 82

Δευτερογενής τομέας: 23

Τριτογενής τομέας: 859

Κατά τη 14τετράχρονη εμπειρία εφαρμογής του θεσμού αναδεικνύεται ο ρόλος των επιχειρήσεων που είναι:

- ♦ Πολλαπλός, με την έννοια ότι καλύπτουν ένα ευρύτατο φάσμα δραστηριοτήτων.
- ♦ Σημαντικός, καθώς έχουν καλύψει επείγουσες ανάγκες στους Δήμους, λειτουργώντας ευέλικτα και υποστηρικτικά στην υπάρχουσα δομή του δήμου.
- ♦ Αναπτυξιακός – κοινωνικός, καθώς έχουν συμβάλει με το έργο τους στην τοπική ανάπτυξη και την τοπική οικονομία(οι περισσότερες είναι οι φορείς υλοποίησης των κοινοτικών προγραμμάτων των δήμων(. Παράλληλα έχουν προσφέρει χιλιάδες θέσεις εργασίας και διαθέτουν εξειδικευμένο στελεχιακό δυναμικό.

Παρόλο όμως το μεγάλο ρόλο που παίζουν οι επιχειρήσεις όσον αφορά την τοπική ανάπτυξη αντιμετωπίζουν σημαντικά προβλήματα τα οποία κατηγοριοποιούνται ως εξής:

Οικονομικά προβλήματα

Οι περισσότερες επιχειρήσεις λειτουργούν με οικονομικά ελλείμματα ή καταφεύγουν για άντληση πόρων σε λύσεις που δεν είναι ενδεδειγμένες. Η κατάσταση αυτή δημιουργείται κυρίως λόγω της ενασχόλησης τους με αντικείμενα που έχουν κοινωνικό, ίσως και δημοτικό- δημόσιο χαρακτήρα, που δεν αφήνουν περιθώρια για κέρδη.

Θεσμικά προβλήματα

Το θεσμικό πλαίσιο των επιχειρήσεων της αυτοδιοίκησης αντί να επεκτείνεται και να διευρύνεται γίνεται συνεχώς όλο και πιο ασφυκτικό, με το πλέον πρόσφατο παράδειγμα το νόμο 2527/97 περί προσλήψεων. Επίσης και στα θέματα αναθέσεων μελετών και έργων, καθώς και

προμηθειών φαίνεται ότι ισχύει τελικώς το νομικό πλαίσιο που ισχύει και στους δήμους, κάτι που σημαίνει ότι η ευελιξία και η ταχύτητα των επιχειρήσεων περιορίζεται σημαντικά και ότι τελικώς οι επιχειρήσεις αντιμετωπίζονται από το νομοθέτη ως φορείς που εκτελούν έργο με δημόσιο χαρακτήρα. Παράλληλα από την άλλη πλευρά, πρόσφατα καταργήθηκαν οι φορολογικές απαλλαγές των επιχειρήσεων και αντιμετωπίζονται σαν οποιαδήποτε επιχείρηση της αγοράς που λειτουργεί με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια.

Λειτουργικά προβλήματα

Η μη σαφής εσωτερική οργάνωση της επιχείρησης, καθώς και η εμπλοκή των μελών του Δ.Σ. στην καθημερινή λειτουργία των επιχειρήσεων δημιουργεί προβλήματα σύγχυσης και εξάρτησης των επιχειρήσεων από τις εκάστοτε πολιτικές συγκυρίες. Επίσης η ανάληψη από τις επιχειρήσεις δραστηριοτήτων του δήμου και σε κάποιο βαθμό η υποκατάσταση των δημοτικών τμημάτων από προσωπικό των επιχειρήσεων οδηγεί σε μια διαστρέβλωση του ρόλου των επιχειρήσεων, σε χάσιμο της αξιοπιστίας τους και σε μια κατανάλωση δυναμικού σε λάθος κατεύθυνση. Οι δήμοι θα πρέπει να ακούν μόνοι τους όσες αρμοδιότητες τους ανήκουν και να καλύπτουν τις πάγιες ανάγκες τους με προσωπικό δικό τους. Οι επιχειρήσεις πρέπει να εξυγιανθούν και να περιοριστούν στον αναπτυξιακό τους ρόλο και στην υποστήριξη του δήμου με ευρεία έννοια και όχι με τη στενή της εξυπηρέτησης άμεσων και πρόσκαιρων αναγκών.

Γνωρίζοντας όλα αυτά τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις δημιουργείται προβληματισμός και το μεγάλο ζήτημα της βιωσιμότητας των δημοτικών επιχειρήσεων.

Είναι ένα ζήτημα που απασχολεί ζωηρά όλες τις δημοτικές αρχές. Επειδή οι δημοτικές αρχές θεωρούν ότι δεν μπορούν να λειτουργήσουν ως επιχειρηματίες θέτουν το ερώτημα τι θα γίνει αν κάποια στιγμή οι σημερινές δημοτικές επιχειρήσεις θα είναι ζημιογόνες.

Στο ερώτημα αυτό βέβαια δεν μπορούμε να δώσουμε απάντηση για το τι πρόκειται να γίνει στο μέλλον. Μπορούμε όμως να επιστημόνουμε ύστερα από την έρευνα μας στις δημοτικές επιχειρήσεις του νομού Αχαΐας ότι η λειτουργία τους είναι αποτελεσματική με βάση τα σημερινά δεδομένα και συμβάλλουν πραγματικά στην τοπική ανάπτυξη.

Αυτό βέβαια θα πρέπει να το δούνε και όλοι οι φορείς που είναι υπεύθυνοι για τη λειτουργία και την ύπαρξη των δημοτικών επιχειρήσεων και να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε η μελλοντική πορεία των

επιχειρήσεων να είναι καλή και αν γίνεται πιο αποτελεσματική απ' ότι σήμερα.

Ο θεσμός των επιχειρήσεων έπαιξε, παίζει και θα παίζει σημαντικό ρόλο στην τοπική ανάπτυξη. Αν και η υπάρχουσα κατάσταση είναι απογοητευτική και οι προοπτικές για τις επιχειρήσεις διαγράφονται δυσοίωνες υπάρχει τρόπος να αλλάξει η τωρινή κατάσταση.

Θα πρέπει άμεσα να ληφθούν υπόψη όλα τα προβλήματα που αναφέρθηκαν παραπάνω από τους αρμόδιους φορείς ώστε να δοθούν οι κατάλληλες λύσεις.

Αυτό μπορεί να γίνει με τη οργάνωση ημερίδων και άλλων συναντήσεων των αντιπροσώπων των δημοτικών επιχειρήσεων. Μέσα απ' αυτές τις οργανώσεις γνωστοποιούνται τα συγκεκριμένα προβλήματα της περιοχής που αφορούν κάθε δημοτική επιχείρηση ώστε να βρεθούν τρόποι για την πρόοδο των εταιριών αυτών.

Επίσης απαιτείται εκσυγχρονισμός του θεσμικού πλαισίου των επιχειρήσεων, που θα λαμβάνει υπόψη τον ιδιαίτερο χαρακτήρα τους και θα στοχεύει στη βιωσιμότητά τους.

Το γεγονός της ευοίωνης μελλοντικής πορείας των επιχειρήσεων αφορά μεν τους αρμόδιους φορείς, αφορά όμως και τους πολίτες. Οι πολίτες θα πρέπει να αναγνωρίσουν τη σπουδαιότητα του έργου των δημοτικών επιχειρήσεων ώστε να διευκολυνθούν και να συμβάλλουν στο έργο τους για να αποκομίσουν έτσι καλύτερα δυνατά αποτελέσματα.

Οι δημοτικές επιχειρήσεις αποτελούν το βασικό μοχλό ανάπτυξης της τοπικής κοινωνίας. Αυτό που δε θα πρέπει να το αγνοήσουμε αλλά αντίθετα να το σεβαστούμε και να το υποστηρίξουμε με κάθε τρόπο.

Άλλωστε η συνολική ανάπτυξη μιας χώρας σε όλους τους τομείς στηρίζεται στην ανάπτυξη των επιμέρους της νομών και μικρών κοινωνιών. Η ανάπτυξη αυτών των μικρών κοινωνιών αποτελεί και το βασικό στόχο των δημοτικών επιχειρήσεων που θα πρέπει να τους ενισχύσουμε όλοι με οποιοδήποτε τρόπο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Τεύχος 1^ο 1984

Σύνταξη και Επιμέλεια Υλης Βαγγέλης Κουτσόπουλος, υπάλληλος νομαρχίας.

ΠΕΡΙ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ – ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ

Γέραγας Κωνσταντίνος, Αθήνα 1919 Εθνικόν Τοπογραφείον

Δουάζης Γ., «Τοπική Αυτοδιοίκηση», Εκδόσεις Εξάντας, Αθήνα 1986

Ελληνική Εταιρία Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Ανάπτυξης, «Νέοι θεσμοί της Τ.Α.»
Εκδόσεις Ε.Ε.Τ.Α.Α., Αθήνα 1989

Κλειώσης Χ.Π. «Ιστορία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης», Εκδόσεις Ε. Περγάμακη,
Αθήνα 1977

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΩΝ Ο.Τ.Α.

ΑΔΕΠΙ (ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΑΤΡΑΣ)

Λάζαρη Αλέκα, προϊσταμένη του τμήματος προγραμμάτων.

ΚΤΑΔΑ (ΚΕΝΤΡΟ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΧΑΪΑΣ)

Παπαδοπούλου Χριστίνα, προϊσταμένη.

ΑΧΑΪΑ Α.Ε.

Βαρβιτσιώτης Δημήτρης, γεωπόνος – περιβαλλοντολόγος, προϊστάμενος.

ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ

Τσεκούρας Γεώργιος, διευθυντής χιονοδρομικού κέντρου.